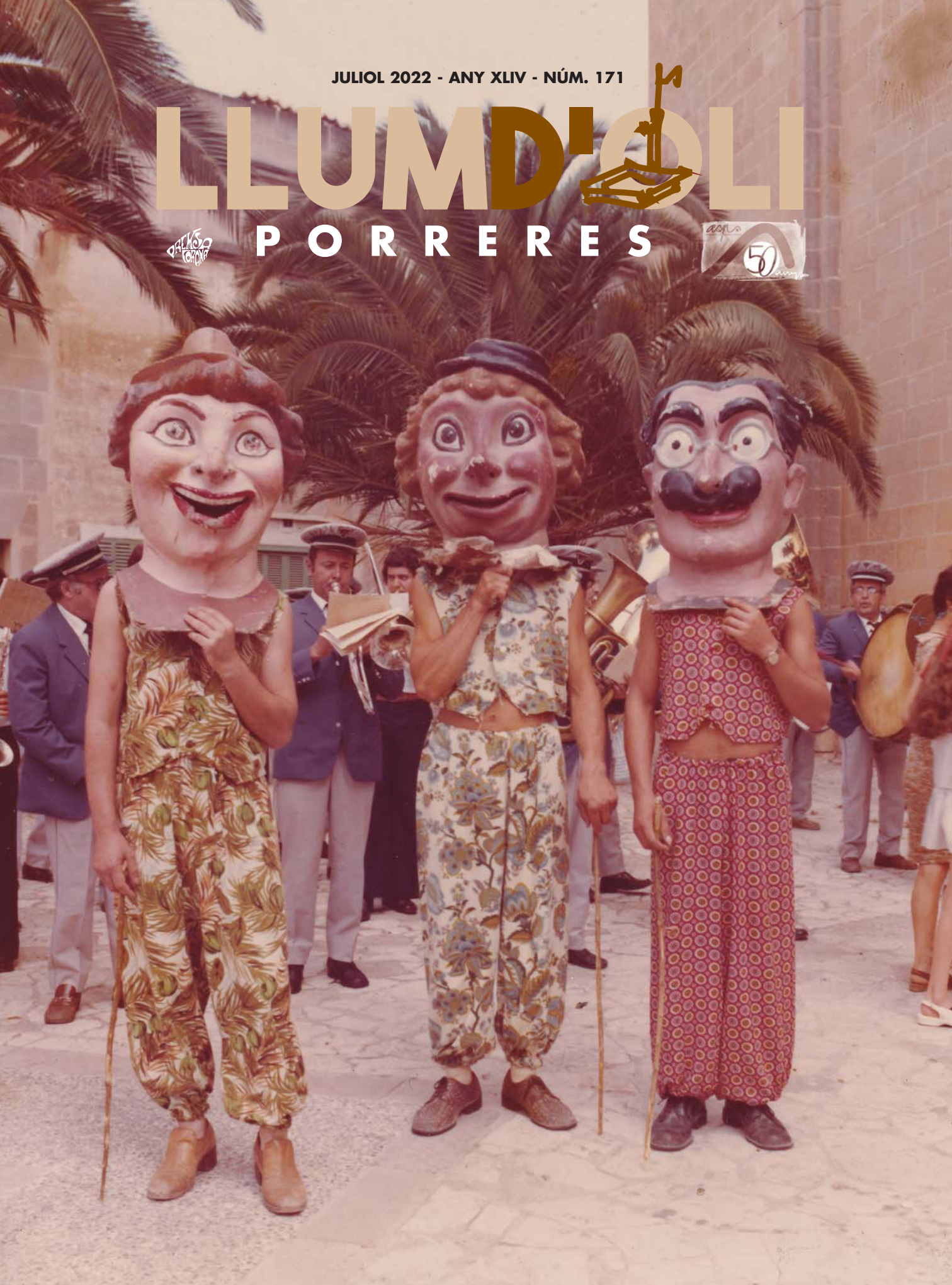

JULIOL 2022 - ANY XLIV - NÚM. 171

LLUMD'OLI

P O R R E R E S

CONTINGUTS

Què pots trobar en aquest número?

Les Activitats de l'Agrupació, a partir de la pàgina 4.

La informació local: el Noticiari, el Què hi passa a la Sala? i la Mirada Indiscreta entre les pàgines 8 i 11.

Una nova entrega de l'Espurna Associativa: aquesta vegada amb la col·laboració de l'Espai Albercoc i la Junta Local Contra el Càncer, a les pàgines 12 i 13.

La Llum Jove, amb na Coloma Taberner que entrevista na Margalida Sastre, nova metgessa, a la pàgina 14.

L'article d'Economia i Societat d'Aina Ginard, a la pàgina 15.

L'Espai Escolar, a la pàgina 16.

Els xafardejos del Sabeu que...? a la pàgina 17.

La secció Creació amb la glosa de Lluís Sastre, el poema de Jaume Rosselló, les fotografies de Francesc Servera i Mercè Oliver, i l'etimologia de na Cesca Roig, a les pàgines 18 i 19.

Unes Notes Històriques variades i ben completes: la quarta entrega d'articles sobre malnoms porrerencs, un article sobre Costa i Llobera, un altre sobre el llit de la Mare de Déu; l'estrena de la temàtica «Urbanisme Porrerenc», de la mà de Miquel Tomàs i un breu article sobre la història recent de les festes de Sant Roc, de Tonina Nicolau. Pàgines 20 a 26.

La secció d'Opinió amb articles de diverses i interessants temàtiques: Maribel Rosselló ens parla del seu pare Sion Rosselló, a la pàgina 27; Marina Viedma i Miquel Garcia escriuen reflexions diferents sobre les festes i Joan Mesquida ens deixa una nova entrega d'article sobre els pecats. Entre les pàgines 28 i 30.

La secció d'Esports, amb un article de Marta Escoda sobre el protocol contra l'assetjament al Club Es Pla, la informació de final de temporada del Bàsquet i una entrevista als capitans de la U.E. Porreres masculí, de la mà de Toni Sastre. Ho trobareu entre les pàgines 31 i 35.

C/ D'EN CERDÀ, 56
PORRERES

PAPERERIA
I
ESTANC

esCantó

688 790 250
871 811 669

papereriaescanto@hotmail.com

MANIS

C/Almoina 30, Porreres.
Tel: 971 16 84 56

MUNICH CUBCO GUESS FIFTY FOUR PORNORINO REPLAY SCOTCH & SODA Deesigual. new balance adidas TOMMY HILFIDEN

ENCARA NO ETS SUBSCRIPTOR O SOCI DE L'AGRUPACIÓ?

Per a poder existir, tant l'Agrupació Cultural com el *Llum d'Oli* necessiten la col·laboració i compromís de la gent de Porreres. Som molts, però encara volem ser més! T'animam a subscriure't a la revista o bé a fer-te soci de la nostra entitat, així ens ajudareu a seguir endavant amb la nostra tasca desinteressada en favor de la cultura i la informació al nostre poble.

Preus: si tens menys de 30 anys, el cost és de 20€ anuals. A partir dels 30 anys, el preu és de 35€ anuals. Subscripció a la revista: 15€ anuals. Totes les modalitats inclouen l'enviament del *Llum d'Oli* al vostre domicili!
Contacta amb nosaltres a través de l'adreça llumdoliporreres@gmail.com

Podeu trobar el *Llum d'Oli* a la venda als següents establiments: estanc Ca n'Ana, papereria es Cantó, papereria Nova Pemi, fruiteria Ca na Maria, a l'Escrivania i a la Cooperativa Agrícola.

UN SANT ROC AMB LLUM D'OLI

Juliol del 2022 - Núm. 171

Dipòsit Legal PM 76/1979

Edició:

Agrupació Cultural de Porreres
Carrer d'en Mago, núm. 6
www.agrupacioculturalporreres.blogspot.com
www.facebook.com/acporreres
www.facebook.com/llumdoliporreres

Coordinació:

Catalina Maria Garí Blanch
Sebastià Lliteres Lliteres
llumdoliporreres@gmail.com

Consell de redacció:

Catalina Garcia Garí
Francesc Melià Barceló
Maria Antònia Nicolau Rosselló
Gabriel Noguera Vich
Marc Prieto Gornals
Cesca Roig Sampol

Col·laboradors/es:

Joan Barceló Barceló
Maria Barceló Crespi
Germanes Barceló-Crespi
Llorenç Cerdà Mestre
Marta Escoda Trobat
Miquel Garcia Segura
Aina Ginard Bauzá
Antoni Heitzmann Barceló
Joana Mora Cerdà
Joan Melià Garí
Joan Mesquida Sampol
Tonina Nicolau Picornell
Mercè Oliver Oliver
Maribel Rosselló Nicolau
Jaume Rosselló Tomàs
Lluís Sastre Barceló
Antoni Sastre Vanrell
Francesc Servera Veny
Coloma Taberner Garcia
Miquel Tomàs Burguera
Simó Tortella Sbert
Andreu G. Veny i Miró
Marina Viedma Font
AECC Porreres
IES Porreres
Esplai Albercoc

Fotografies:

Simó Tortella Sbert
Arxiu Agrupació Cultural

Correcció lingüística:

Catalina Maria Garí Blanch

Coberta: fotografia de l'Arxiu de l'Agrupació Cultural.

Correspon a les festes de Sant Roc de 1976, concretament de dia 15 d'agost.

Imprimeix:

Gràfiques LLOPIS, S.A.
Tel. 971 58 04 89
e-mail: disseny@grafiquesllopis.com

Els articles publicats reflecteixen únicament l'opinió dels seus autors.

G CONSELLERIA
O FONS EUROPEUS,
I UNIVERSITAT I CULTURA
B DIRECCIÓ GENERAL
/ POLÍTICA LINGÜÍSTICA

Ja són aquí les festes de Sant Roc! Amb el caramull d'actes que ens tenen acostumats La Sala i les associacions. Però enguany hi ha una novetat important: aquest número de la revista que teniu entre les mans.

Ens hem equivocat? No. Forma part de la nova periodicitat del *Llum d'Oli*, ja que afegim un número anual i a partir d'ara sortiran cinc números cada any! El bon funcionament de la revista, gràcies a totes les persones que la fan possible, ens ha duit a prendre aquesta decisió i, d'aquesta manera, poder fer coincidir la sortida al carrer de cada número amb dates assenyalades com Nadal, festes de Pasqua, Sant Roc, la Fira... D'aquesta manera, els lectors en podreu gaudir durant aquestes festes, si voleu. El consell de redacció hem preparat aquest exemplar des de vorera de mar, ja sigui des de sa Colònia, ses Covetes o des de Monti-sion: les distàncies són relatives en funció de cadascú.

Una altra novetat d'enguany, per afegir damunt un programa ja carregat d'actes, és que l'Agrupació Cultural ha preparat tres esdeveniments. Un dels quals, recollint el testimoni de l'Assemblea Popular de Porreres, és l'acte en memòria dels represaliats porrerenca durant la Guerra Civil, que se celebrava des de feia uns anys dia 15 d'agost a Cals Hermanos. Aprofitarem el canvi de nom de l'escola per fer una conferència sobre Climent Serra i Servera. A més, el grup de poesia de l'Agrupació, Tallats de Lluna, també durà a terme un espectacle poètic-musical. I per acabar, presentarem el divertit llibre *Téntol*, del programa homònim d'IB3 Ràdio i Televisió.

Allò que no canviarà són els debats habituals. Si Sant Roc no és el patró, que són els Sants Joans. L'habitual programa carregat on no sabrem si triar entre la mostra folklòrica o el concert de la Filharmònica, o el que val organitzar Sa Torrada...

Tenim la sort que totes les associacions organitzen una activitat, i amb això ja tenim un programa que molts voldrien. Després hi afegim tot de concerts i altres activitats contractades que no sabem si són per als porrerenca o per fer unes festes de Porreres per als forans. O com és que uns cobren i altres no? Però tot això queda un poc al marge i s'imposa la festa i les ganes de passar-ho bé. Tots els voluntaris saben que no rebran més que la satisfacció d'una feina ben feta i la satisfacció d'uns veïnats contents.

Ara gaudim de la festa, dels actes, els concerts, activitats per joves i no tan joves, música, sopars i retrobaments. Que les festes són moments per compartir el temps amb els nostres. Des del consell de redacció us desitjam unes bones festes, Visca Sant Roc i visca Porreres!

EIXIDA CULTURAL I PAISATGÍSTICA A POLLENÇA

El diumenge, dia 5 de juny va tenir lloc una eixida cultural a Pollença per tal de fer memòria que es compleix el centenari de la mort de l'insigne poeta pollencí, mossèn Miquel Costa i Llobera, ocorreguda el 16 d'octubre de 1922. Per tal motiu, enguany ha estat declarat Any Costa i Llobera.

En aquesta eixida vàrem visitar alguns dels indrets directament relacionats amb la vida i l'obra del poeta: can Llobera, can Costa, l'església parroquial, l'església de Montision, entre altres.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE *FUSTER I ELS MALLORQUINS. EL DEBAT IDENTITARI A LA MALLORCA TARDOFRANQUISTA*

El passat 10 de juny, al local social, tenguérem entre nosaltres a Gabriel Ensenyat Pujol que vingué a presentar-nos el seu nou llibre: *Fuster i els Mallorquins. El debat identitari a la Mallorca tardofranquista*. Una obra que reflexiona sobre el trasbals que es visqué Mallorca durant els anys seixanta i setanta del segle passat -època de canvi de model econòmic, però també social, demogràfic, cultural, lingüístic, ambiental i de mentalitat- i sobre el

que va representar l'obra de Joan Fuster. Un conjunt d'ítems que ens porten a pensar i a qüestionar-nos la identitat mallorquina.

L'autor ens acosta a uns debats que permeten entendre les propostes identitàries existents a Mallorca durant la segona meitat del segle XX: uns debats que ens arriben encara a dia d'avui.

LA FLAMA LLENGUA ARRIBÀ DES DEL CANIGÓ A PORRERES

El passat dissabte, 25 de juny, al pati del local social, rebérem la flama de la llengua vinguda des del Canigó.

La Flama del Canigó és una tradició catalana vinculada al solstici d'estiu que té lloc a diversos indrets dels Països Catalans, cada any, entre el 22 i el 23 de juny. L'acte s'inicia amb la renovació del foc al cim del Canigó i culmina amb l'encesa de fogueres la nit de Sant Joan. Després, la flama es reparteix per tots els indrets de parla catalana.

L'Obra Cultural d'Alaró s'encarregà d'anar a recollir la flama al Canigó i compartí la llum amb tots els pobles de Mallorca que ho desitjassin. Joan Melià anà a encendre la nostra flama a Alaró i la dugué a Porreres per encendre un llum d'oli.

Així celebràrem que la nostra entitat i la nostra revista són símbol des de fa més de cinquanta anys de la lluita per la llengua catalana.

PRESENTACIÓ KÉFIR D'AIGUA, UNA INICIATIVA DE DUES JOVES PORRERENQUES

El mateix 25 de juny, al pati del local social, les responsables de l'emergent empresa porrerenca Co(r)evolution van presentar el seu producte, el Kéfir d'aigua. Arantxa Sánchez i Maria Guerrero, impulsores de la idea i del pro-

jecte comercial, van explicar a les persones presents com és el procés d'elaboració de la beguda i van fer èmfasi en les seves propietats com a refresc i complement dietètic. En aquests moments comercialitzen 4 modalitats del kéfir, a base de verdures i fruites infusionades, i totes elles les vam poder degustar.

SOPAR DE CLOENDA DE LES ACTIVITATS DE L'AGRUPACIÓ

El passat dia 8 de juliol se celebrà el sopar de cloenda d'activitats realitzades des del setembre de 2021 al mes de juny de 2022. El lloc no podria ser altre que a la clastra de Monti-sion que, des de fa anys, l'escollim per reunir-nos i sopar amb els amics i amigues de l'entitat.

Enguany ha estat especial, el sopar ha estat elaborat i servit pels nous donats de Monti-sion, na Maria Antònia Lluïll, en Joan Sorell i la seva família, als quals, des d'aquestes pàgines els volem donar la nostra enhorabona i que tinguin molta sort en aquest nou projecte.

Una seixantena de persones entre socis, simpatitzants i

col·laboradors del *Llum d'Oli* assistiren al sopar on poguérem degustar uns exquisits àpats de temporada i fresquets, molt apropiats per aquests temps.

Al llarg del la vetllada es va fer memòria de les activitats realitzades i es donà les gràcies a tots els col·laboradors i col·laboradores del *Llum d'Oli* per la tasca que realitzen, ja sense ells no seria possible l'edició de la revista *Llum d'Oli*.

Una nit de festa no podia acabar sense música. Tomeu Matamales, Pep Alba i Martí *Salem* animaren la vetllada amb música dels anys 60 i 70.

Bon estiu! Ens retrobarem per Sant Roc!

EXCURSIÓ DEL GEP AL PUIG TOMIR

Els dies 9 i 10 de juliol férem la ja tradicional excursió al puig Tomir, situat al municipi d'Escorca, a la serra de Tramuntana. Quan el sol ja queia, partírem de l'aparcament de Son Amer i férem la ruta que volta la Moleta de Binifaldó fins al Coll des Pedregaret. Arribàrem al cim

BAR

CA'N

GUILLEM

ENTREPANSTAPESPIZZES

AV. BISBE CAMPINS, 1 PORRERES 971 647 495

Estanc Can Poo

Segells de goma. Tota casta d'impresos d'impremta.
Havans gravats per a festes.
Llibres de text. Revistes. Articles de papereria.
Juguets. Perfumeria. Articles de regal

Avinguda Bisbe Campins, 12 • Porreres.
Tel. 971 16 66 36 - Fax: 971 64 70 24

il·luminats per la lluna, que quasi feia el ple, i férem nit a prop de la casa de neu, situada un poc més a baix de la cresta. Fou una sortida amena, fresca i lúdica, que ens brindà imatges meravelloses de la posta i la sortida del sol.

TALLATS DE LLUNA REPRESENTA ALÇADES A LA LLUNA A LLUCMAJOR

El passat 16 de juliol, el grup Tallats de Lluna de l'Agrupació Cultural va presentar el recital poètic i musical Alçades a la Lluna al claustre de Sant Bonaventura de Llucmajor. Els membres del grup gaudiren amb el públic assistent que va connectar amb els poemes, cançons i testimonis.

Bar Pub
ES FAROLET

ACTIVITATS DE L'AGRUPACIÓ DURANT LES FESTES DE SANT ROC

Aquest any sembla a ser que la celebració de les festes de Sant Roc recuperarà la normalitat després de la pandèmia!

Per aquest fet, l'Agrupació Cultural ha organitzat els següents actes als quals us animam a participar. No us els podeu perdre!

En primer lloc, dia **11 d'agost a les 19 hores**, a l'espai de sortida de l'Auditori, es presentarà el llibre *Téntol*, de Margalida Mateu i Adrià Martí. Un llibre sobre el divertit programa d'IB3 ràdio. Serà una presentació diferent!

En segon lloc, i agafant el testimoni de l'Assemblea Popular de Porreres, es durà a terme l'**acte d'homenatge** a les víctimes porrerenques de la Guerra Civil i el franquisme. Serà dia **15 d'agost a les 19:30 hores** al pati de Cals Hermanos.

I, per acabar, el nostre grup de poesia **Tallats de Lluna**, juntament amb la **Coral de Porreres**, durà a terme un **nou espectacle**: *La deixa del poeta: cançons i poemes. Any Costa*. Quedau citats el dia **16 d'agost a les 20 hores** a l'Auditori Municipal.

FE D'ERRADES DEL NÚMERO ANTERIOR (170)

- Al noticiari apareix el nom «Toni Serra Bauçà» i hauria de ser «Toni Serra Blanch».
- A l'entrevista a Toni Rigo apareix el nom de «Maria Blanch», i hauria de ser «Margalida Blanch».

COOPERATIVA AGRICOLA DE PORRERES
(Sdad. Coop. Ltda.)

Tel.: 971 64 71 81
E-mail: agricolaporreres@hotmail.com
Carrer de sa Cooperativa, 29
07260 Porreres - Illes Balears

CONCURS DE PORTADES PER AL LLUM D'OLI

Redacció

El passat número d'aquesta revista fou dedicat al CEIP Climent Serra i Servera, en motiu de la seva ampliació i del canvi de nom del centre educatiu. Per a posar la cirereta a aquest pastís, el consell de redacció del *Llum d'Oli* va organitzar, juntament amb el CEIP Climent Serra i Servera, un concurs de portades. En aquestes imatges adjuntes podeu veure els sis guanyadors del concurs, alumnes de 5è i 6è de primària del CEIP Climent Serra Servera, mentre rebien una reproducció dels seus fantàstics dibuixos el dia del final de curs de la mà de Francesc Melià Barceló i Tià Lliteres Lliteres (en representació del consell de redacció del *Llum d'Oli* i de l'Agrupació Cultural).

El premi pel dibuix guanyador (de na Malak Zougaghi) va ser un val de 30 euros per a gastar a la papereria PEMI i a la papereria es Cantó de Porreres. Tots els finalistes varen rebre el seu dibuix reproduït en A3 en format portada del *Llum d'Oli* (com si tots els dibuixos fossin guanyadors) i a més, rebran un any de subscripció gratuïta de la revista!

MOLTES GRÀCIES a l'alumnat que vareu participar, a la direcció i al professorat del centre, i a tots vosaltres, estimats lectors, per fer possible el *Llum d'Oli*! I ja ho sabeu, a partir d'aquest cap de setmana, si no sou socis/subscriptors, podeu adquirir el número als punts de venda de sempre.

NOTICIARI PORRERENC

Simó Tortella Sbert

ELS DOS POLICIES LOCALS EN PRÀCTIQUES JA S'HAN INCORPORAT OFICIALMENT A LA PLANTILLA DE LA POLICIA LOCAL DE PORRERES

Una vegada superat el període de pràctiques, els policies Gaspar Veny Llodrà i Joan Toni Amorós Servera s'han incorporat a la Policia Local de Porreres. D'aquesta manera, des d'aquest passat mes de juny, el nostre municipi compta amb una plantilla de policia formada per 6 agents.

Segons es va anunciar des de l'Ajuntament, està previst que abans de finalitzar aquesta legislatura es convoquin 2 noves places de policia local i, així, començar-se a acostar al número de policies que hauria de tenir un poble de més de 5.000 habitants com és Porreres.

REFORMA DEL QUARTERVELL

Un grup de joves arquitectes ha guanyat el premi al concurs d'idees per a la reforma del Quarter Vell que va convocar l'Ajuntament de Porreres. En un principi hi havia 6 projectes, però un d'ells es va descartar. Jordi Mehlbaum, Pep Lluís Buades, Matías Cantero i Santi Bonet presentaren el projecte guanyador titulat "Fer Poble".

El projecte pretén mantenir les característiques patrimonials i millorar l'eficiència energètica de l'edifici.

L'Ajuntament de Porreres ha sol·licitat ajuda econòmica al Fons Europeus per poder dur endavant la reforma que suposarà poder comptar amb un nou centre on poder desenvolupar activitats culturals.

PREMIS LITERARIS VILA DE PORRERES 2022

El passat 26 de juny, en un acte realitzat a l'Auditori Municipal, es varen presentar les obres guanyadores d'aquesta 5a edició dels Premis literaris Vila de Porreres.

A aquest certamen, des de l'any 2017, hi han participat més de 170 obres i les guanyadores d'aquesta darrera edició han estat: *L'anhel més preat*, de Josep Maria Seró i Domènech (Tarragona), en la modalitat de narrativa i *Pascor*, de Pere Suau Palou (Bunyola), en la de poesia.

ANTONI GARÍ FERRER, PREGONER DE LES FESTES DE SANT ROC 2022

El pregoner d'aquest any de les festes de Sant Roc serà l'empresari porrerenc Antoni Garí Ferrer.

En *Toni de can Gorió*, que és enginyer tècnic industrial, és una persona molt compromesa a nivell empresarial, ja que a més de ser el gerent de l'empresa porrerenca PORAXA, és també president de l'Associació d'Indústries Fabricants de Material de Construcció de Balears "Construïm". Per altre costat, també és membre actiu del teixit associatiu cultural i humanitari. És fundador de l'associació "Na Marga Somriu".

En el seu pregó ens parlarà de l'empresa familiar fundada pel seu pare Sebastià Garí Nicolau, de la història de la indústria porrerenca i cap on s'ha d'encaminar per a poder seguir essent un puntal econòmic del nostre poble.

MULLA'T PER L'ESCLEROSI MÚLTIPLE

La piscina municipal de Porreres, el passat 10 de juliol, va tornar acollir el ja tradicional *Mulla't* per seguir donant visibilitat a la malaltia de l'Esclerosi Múltiple i també a l'Associació Balear d'Esclerosi Múltiple ABDEM. Aquesta és la edició número 27.

MARIA BARCELÓ I CRESPI, DOCTORA I CATEDRÀTICA D'HISTÒRIA MEDIEVAL A LA UIB FILLA IL·LUSTRE DE PORRERES

El passat 7 de juliol, la comissió creada per atorgar el màxim distintiu que preveu el Reglament d'Honors i

Distincions del municipi de Porreres va aprovar l'expedient instruït per Maria Antònia Nicolau Rosselló per al nomenament de Filla Il·lustre de Porreres a la Doctora i Catedràtica d'Història Medieval a la UIB, Maria Barceló i Crespi.

Amb aquest nomenament, Maria Barceló i Crespi s'ha convertit en la primera dona Filla Il·lustre de la Vila. Aquest fet és oficial des del passat 28 de juliol quan se celebrà un ple extraordinari, encara que l'acte institucional de reconeixement serà el capvespre del dia de Sant Roc.

VISITA PASTORAL DEL BISBE DE MALLORCA A PORRERES

Els passats 8 i 13 de juny, Mons. Sebastià Taltavull i Anglada, Bisbe de Mallorca, va realitzar la visita pastoral al nostre poble de Porreres.

La primera jornada va servir per visitar algunes persones majors a casa seva, el Col·legi Verge de Montisyon i també la residència de Cas Notari, on va presidir l'Eucaristia que es va celebrar a les instal·lacions del carrer del Pou Florit. El vespre es va reunir amb els membres del Consell Parroquial i el rector de Porreres, Mn. Francesc Munar.

El diumenge, 13 va presidir l'Eucaristia vespertina del temple parroquial amb tots els porrerencs i porrerencques que hi volgueren participar.

Per acabar la trobada es varen compartir unes galetes i un tasset de vi dolç.

CLIMATOLOGIA JUNY – JULIOL DADES AEMET ESTACIÓ DE PORRERES

Tots hem pogut notar que aquest estiu ha començat amb molta força.

Posats en contacte amb el director de l'AEMET a Palma, Bernat Amengual, ens ha facilitat tota una sèrie de dades que ens fan veure com clarament estam vivint els efectes del canvi climàtic al nostre poble.

Dia 17 de juny es fregaren els 40°C (39,7°C) a Porreres, quan la mitjana històrica d'aquest mes sol ser de 28,2°C. Per altra banda, les temperatures màximes durant els primers quinze dies de juliol han estat entre els 35 i 37,2 graus, quan la mitjana històrica es troba en els 30,9°C.

A les altes temperatures diürnes hi hem d'afegir que les nocturnes, que també durant aquests dos mesos s'han incrementat entre 2 i 3 graus, fet que suposa que no es pugui descansar així com toca durant les nits.

Les contínues irrupcions de pols en suspensió procedent del nord d'Àfrica i les inapreciables precipitacions també són un fet a tenir en compte dins aquest nou marc climatològic que ens toca viure.

Resum de les mitjanes de temperatures a Porreres:

Mitjana històrica:

Juny 28,2°C - 16°C // Juliol 30,9°C - 18,3°C

Mitjana actual 2022:

Juny 33°C - 19,1°C // Juliol 34,3°C - 20,3°C

14 DIES CONSECUTIUS SOBREPASSANT ELS 35°C

Miquel Tomàs Burguera

Com a notícia de darrera hora, i ben relacionada amb el paràgraf anterior del Noticiari, us oferim aquesta informació que fa referència a la situació excepcional de calor viscuda durant aquest mes de juliol: 14 dies consecutius sobrepasant els 35°C. Aquest és el nou rècord que ens va deixar el mes de juliol. Concretament, va ser entre els dies 12 i 25, d'aquesta manera es van superar els 12 dies de l'agost de 2003. Així doncs, un estiu que semblava irrepetible, el del 2003, perd un dels rècords que havia deixat al nostre poble. I és que els estius ja no són el que eren, i darrerament hem viscut bastants episodis càlids, com l'any 2015, 2017, 2019 o aquest 2022 mateix, que ja veurem com acabarà. Per cert, el que roman intacte és el rècord de Balears, 44,2°C a Muro el juliol de 1994. Esperem que duri. ».

MIRADA INDISCRETA

Redacció

Restes d'obra fotografiades el passat 17 de juliol al final del camí de Ses Planes, just devora l'encreuament amb la carretera Porreres-Montuïri. Aquesta zona es veu que és d'especial interès pels bruts que fan aquestes malifetes.

PLUVIOMETRIA

Germanes Barceló-Crespí

JUNY

Dia 210,1 litres/m²
 Dia 221,3 litres/m²
TOTAL1,4 litres/m²

JULIOL

Dia 50,8 litres/m²
TOTAL0,8 litres/m²

Cantonada del carrer Sant Roc amb el carrer Passaratz.

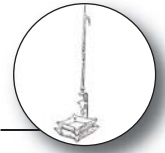
Ja han vengut els alemanys,
 sense ca', sense cases quedarem;
 compraran tota s'illa de Mallorca
 què farem, què farem, què farem.

Seran els amos,
 noltros criats,
 ben mal pagats,
 fora doblers.
 Això és sa terra
 que l'hem venuda,
 i l'hem perduda
 per sempre més.

Estrofa final de la cançó *Havaneros*, de Biel Majoral.

EL PLE APROVA UN NOU REGLAMENT D'HONORS I DISTINCIONS

Redacció

En aquest número del *Llum d'Oli* apareixen informacions de juny i juliol de 2022, a causa del canvi de periodicitat de la nostra revista, que passa de ser trimestral a sortir cada dos mesos i mig, més o manco. En aquest cas, també hi afegim informacions de finals del mes de maig, com per exemple la modificació del reglament d'honors i distincions de l'Ajuntament de Porreres, que es va aprovar per unanimitat al ple de dia 23 de maig.

L'antic reglament, de 1992, havia quedat antiquat i necessitava una renovació a causa de la «nova sensibilitat ciutadana» pel que fa als reconeixements de persones i institucions. Segons el preàmbul del nou reglament, que diu voler premiar a persones i institucions que haguin prestat serveis i ajuda al poble de Porreres per enriquir l'activitat humana del poble, l'Ajuntament vol poder premiar-los perquè es conegui, es difongui i perduri la seva obra dins la memòria col·lectiva. Els canvis, bàsicament, són tres: més tipus de distincions, la incorporació del llenguatge inclusiu dins el redactat i una major concreció en l'extracte cerimonial i en alguns altres aspectes.

Hi haurà sis tipus de distincions: Fill o Filla Il·lustre (l'honor més gran, la persona haurà d'haver nascut a Porreres i desenvolupat una tasca exemplar i poc comuna), Fill o Filla Predilecte (el mateix que l'Il·lustre però un grau menor), Fill o Filla Adoptiu (persona no natural de Porreres que hagi realitzat una tasca exemplar i poc comuna i que estigui relacionada d'alguna manera amb Porreres); la Medalla d'Honor

Vila de Porreres (pot ser individual o col·lectiva, en or, plata o bronze, i premia una acció o acte que hagi redunat en benefici del poble o hagi tengut una especial ressonància dins o fora del municipi); la Placa i medalla del poble a l'Esperit Esportiu (no surt detallat en quines condicions es pot rebre) i finalment batle o batllessa i regidor o regidora honorari (tampoc surt detallat).

El procediment administratiu és senzill: per decret de batlia s'inicia un expedient, es nomena un jutge instructor i un secretari per tramitar-lo i es presenten els mèrits davant una comissió especial formada pel batle i el regidor de cultura, així com un membre de cada partit amb representació. Es genera un dictamen que s'eleva al Ple –que ha de ser extraordinari– i allà es vota la distinció. Si no hi ha unanimitat, la votació es fa en secret i de forma individual. De tot això s'ha d'informar públicament per si qualsevol particular o entitat hi té alguna cosa a dir. Finalment, el dia de Sant Roc es determina la celebració d'un acte solemne on es descobreix el retrat en el cas de fills/filles il·lustres, la placa en els casos de fills predilectes o adoptius i també en el cas de la placa i medalla a l'esperit esportiu, o bé la medalla en el cas de la medalla Vila de Porreres.

Durant el Ple, MÉS per Porreres va explicar una sèrie de diferències amb la proposta de modificació: es queixaren que no s'explica quins han de ser els mèrits per rebre la distinció de batle o regidor honorari, i van posar en dubte aquesta distinció; i també varen criticar

que la Placa i medalla del poble a l'Esperit Esportiu no tengués una rèplica en l'àmbit cultural i científic. Tot i això, veient que gairebé tots els regidors estaven d'acord amb què la modificació no podia ser la definitiva per aquestes i altres mancances, s'emplaçaren a esperar al setembre per tornar a modificar el reglament, però aprovar el que es debatia per poder tirar endavant amb el nomenament de la nostra sòcia fundadora i col·laboradora, la Dra. Maria Barceló i Crespí. Aprofitam aquestes línies per donar-li la més sincera enhorabona, ja que el nomenament es va produir oficialment el passat dijous 28 de juliol. Al proper número, li dedicarem algunes pàgines.

Aclariment: no fa falta ser mort per rebre cap d'aquests honors i distincions.

Curiositat: les persones amb nacionalitat estrangera necessiten una autorització del ministeri d'interior i del d'affers exteriors per poder rebre alguna d'aquestes distincions. Qui sap si en arribar el permís, sí que ja hauran mort...

Publicitat: s'ha d'informar per BOIB, tauler d'anuncis o bé a la premsa local. Encara cobrarem!

Mancança: pensàvem que ser regidor o batle ja era prou distinció com per encara haver de rebre el títol d'honorari...

L'ESPLAI ALBERCOC SE'N VA D'ACAMPADA!

Esplai Albercoc

Els passats 23 i 24 de juliol vàrem dur a terme la nostra primera acampada on participaren els nins i nines de l'Esplai juntament amb altres nins i nines de Porreres.

Després de reunir-nos tots al Parc de n'Hereveta, començarem l'aventura i anàrem al campament d'Hipocampo on s'havia de realitzar l'acampada. Dins l'autobús es respirava un ambient de nirvis i emoció, ja que el dia anterior els nins i nines havien rebut un vídeo on se'ls explicava que havia caigut una nau espacial a Hipocampo la qual havia quedat destrossada i necessitaven urgentment la seva ajuda per a reconstruir-la.

Durant el matí es crearen grups de tasques per muntar les tendes de campanya i, després de conèixer les instal·lacions i fer jocs de presentacions, dinàrem tots junts. La diversió començà l'horabaixa, quan realitzàrem un taller de camisetes perquè cada un tingués la seva personalitzada amb el logotip de l'Esplai i el seu nom. La creativitat fou la protagonista d'aquesta activitat! Mentre les camisetes eixugaven, els nins i nines realitzaren una gimcana on havien de superar tot tipus de proves per aconseguir les diferents peces de la nau espacial. S'ho passaren d'allò més bé intentant guanyar el màxim de proves. Finalment, després del

sopar, duguèrem a terme algunes activitats nocturnes on ens demostraren, entre altres coses, que són uns grans ballarins i ballarines.

El dia següent, després d'haver viscut per primera vegada l'experiència de dormir dins una tenda de campanya, ens despertàrem amb la il·lusió perquè sabíem que tocava muntar la nau amb les peces recopilades el dia anterior, per així poder acomiadar l'extraterrestre que capitanejava la nau. Més tard, com que la calor ens va acompanyar durant tot el cap de setmana, va tocar refrescar-nos a la piscina. Que bé que ens ho passàrem! Finalment, després de dinar tocava recollir les tendes i preparar la tornada cap a Porreres, s'ho havien passat tan bé que algun deia que no volia partir. Per llevar aquest gust agre dolç el monitors i monitores férem entrega d'un diploma personalitzat a cada un d'ells i elles qualificant-los amb l'adjectiu que més el havia caracteritzat durant l'acampada i així partírem ben contents cap a Porreres.

Després d'aquesta primera experiència, estam segurs i segures que des de l'Esplai Albercoc organitzarem altres sortides, a més de les activitats que realitzam el caps de setmana durant el curs escolar, i és per això que us convidam a animar-vos per formar part de l'Esplai, la diversió està assegurada!

Serveis Melià Reig

Serveis:

- Cultivadors
- Fressadera
- Trituradora
- de Llenya
- Arada
- Arada
- milagrosa
- Desbrossadora

Telf: 649 83 41 87 / 636 51 58 36

LLUITA PER L'AVUI I PEL DEMÀ

Junta Local Contra el Càncer de Porreres

Divendres, 15 de juliol tengué lloc el sopar anual solidari al CEIP Climent Serra i Servera. La pandèmia ha fet que aquests darrers anys no el poguéssim dur a terme i enguany, més que mai, teníem ganes de fer-lo per poder, a la vegada, celebrar els 25 anys de lluita a Porreres (que al 2020 complírem).

Sí, és bo de dir, però mal de fer. Són molts els anys de tasca i volem remarcar que aquesta feina ha estat possible gràcies a tot el poble, la lluita l'hem feta tots, l'Associació som tots.

Un total de 500 persones assistiren a l'acte. Fou una vetllada emotiva on es podia respirar solidaritat, acompanyament i esperança. Uns 5.000 euros fou el que s'aconseguí recaptar.

Com sempre la música i les rifes formaren part de la trobada i, donada la celebració dels 25 anys, s'aprofità també per fer entrega d'una dedicatòria a les persones que han format part de la junta o que hi han col·laborat de prop.

Són molts els anys de lluita, però aquesta no ha acabat. Ho continuarem fent junts i ho aconseguirem. El camí és llarg però passa a passa, anam avançant.

Des de la Junta Local de Porreres volem aprofitar aquest escrit per donar les gràcies a tots els que han fet possible el sopar: assistents, empreses, comerços, particulars, Eva Amorós, Ajuntament de Porreres, restaurant es Cruce de Petra, CEIP Climent Serra i Servera... I també volem recordar-vos que estam a la vostra disposició pel que hàgiu de menester.

Per acabar, volem donar molta força a les persones i familiars que actualment lluiten, teniu sempre present que no estau sols, dia 15 de juliol mateix, tots érem allà per vosaltres. També volem fer arribar una besada virtual a totes les persones que malauradament hem perdut pel camí.

I tal com diu en Lluís Llach: «fe no és esperar, fe no és somniar, fe és penosa lluita per l'avui i pel demà...» i això és el que hem fet i que continuarem fent.

Gràcies Porreres.

Salut i força!

**juaneda
miramar**

Anàlisi Clínicas

Antònia Sastre Barceló
Farmacèutica

Consulta: Dilluns i dimecres
de 8:00 a 10 hores

Carrer Sa Galla 19 B
Tel. 971 64 70 84

Assegurances: Adeslas (no muface), Asisa, Agrupació Mutua, Axa, Mapfre (no muface), Sanitas, DKV, Groupama, L'Aliança, Caser, Fiatc...

MARGALIDA SASTRE MESQUIDA, UNA DE LES PRIMERES GRADUADES EN MEDICINA PER LA UIB

Coloma Taberner Garcia

Margalida Sastre Mesquida va néixer a Porreres l'any 1998, estudià Primària al Col·legi Verge de Monti-Sion, secundària a l'IES Porreres i Batxillerat Científic a l'IES Felanitx. Des de sempre havia pensat en ser metgessa i amb esforç i il·lusió, una vegada que va superar les proves PBAU, va poder accedir a la Facultat de Medicina, que iniciava la primera promoció a la UIB.

Margalida, com va ser el procés d'entrar a la carrera de Medicina? Quines sensacions tingueres en començar la carrera?

En el meu cas vaig entrar a través de Batxillerat, amb constància durant els dos anys per tenir sempre bon expedient acadèmic i obtenir la nota que requeria l'accés al Grau de Medicina. Vaig fer la sol·licitud a moltes Universitats, però finalment vaig entrar a la UIB. La primera sensació fou que havia entrat al que jo volia fer. La segona, incertesa per ser la primera promoció i no tenir referències d'altres estudiants.

I ara, com et sents havent estat una de les graduades de la primera promoció de la Facultat de Medicina de la UIB?

Ha estat un procés molt dur amb moltes hores d'estudi i pràctiques, amb molts sacrificis, però tot esforç té la seva recompensa. Estic orgullosa d'haver acabat i de ser una de les metgesses de la primera promoció de la Facultat de Medicina de la UIB.

Quins punts forts en destacaries? Per què?

Un punt fort seria l'atenció personalitzada, som només 60 alumnes i els professors ens coneixen pel nostre nom. Això a altres facultats amb més estudiants no és tant comú. Durant les pràctiques, cada metge té un nombre reduït d'estudiants; per tant, nosaltres hem après més i això també és millor pels pacients.

El fet que a la teva facultat s'impartissin les classes en castellà que t'ha semblat?

Primer de tot, alguna classe tot i que la major part d'alumnes són castellanoparlants s'ha fet en català i d'altres en anglès. Quasi tota la informació científica està en anglès i cas-

tellà. Ens hem adaptat tots per entendre'ns, no només jo al castellà, als altres també al català. La llengua no ha estat un obstacle, fins i tot, sé dir alguna paraula en euskera que unes companyes m'han ensenyat.

Què trobes sobre els recursos i la qualitat dels professionals que han impartit les classes?

Excel·lent. Molts dels professionals, que la majoria són metges, és la primera vegada que imparteixen els seus sabers a estudiants de medicina que seran els futurs metges, per tant, estan entusiasmats amb què aprenuem. La Facultat és a Son Espases, el que suposa un avantatge per a ells i per a nosaltres, per estar ja des d'un primer moment dins el món sanitari. Aquest darrer any, durant les pràctiques del rotatori de sisè, també hem anat a altres hospitals. Hem estat a diferents hospitals de Mallorca, Menorca i a molts de Centres de Salut. Crec que hem tingut tots els recursos necessaris disponibles i molt bona disposició per part dels nostres tutors i altres metges de cada servei.

Per què hi ha estudiants que decideixen anar-se'n a fora si poden fer la carrera aquí?

Jo sempre havia tingut clar que volia fer el grau aquí si es posava. Per tant, no tinc una resposta davant aquesta pregunta. Cadascú ha de fer el que desitja i a on ho vol fer. De totes formes, la nota de tall és cada vegada més alta. Això implica que hi hagi estudiants de la península aquí i mallorquins que va-

gin a estudiar a fora.

En cas que no hi hagués hagut Facultat a la UIB on haguessis estudiat?

Probablement a Catalunya, per proximitat i per la llengua. De fet, ja tenia plaça a una universitat allà abans d'entrar aquí.

Animaries a altres joves a estudiar medicina a la UIB?

Clar que sí. Ha estat una experiència molt enriquidora, personalment i acadèmica. Si és el que volen fer, tenen el meu suport. A la UIB també he pogut fer amistats de diferents comunitats autònomes.

Ara que has acabat els estudis, suposo que faràs el MIR, ens pots explicar què és i quina especialitat tens pensada escollir?

MIR: Metge Intern Resident. Hem de diferenciar examen MIR i MIR o residència. L'examen MIR és una prova que fan tots els metges acabats de graduar per optar a una plaça de formació especialitzada. Es comença a preparar des del sisè curs i la propera convocatòria es preveu a finals de gener o febrer de 2023.

La residència és el període de formació que dura quatre o cinc anys en funció de l'especialitat elegida segons la puntuació de l'examen MIR i les teves preferències.

Vull escollir una especialitat mèdica. La meua primera opció és Medicina Familiar i Comunitària, però no descarto altres opcions centrades en el tracte directe amb el pacient.

T'agradaria contar alguna anècdota que hagis viscut durant la carrera?

Hi ha moltes històries per contar, no acabaríem mai. El mareig dins l'ambulància del 061 per la rapidesa de la conducció, el primer dia a quiròfan vestits de taronja, la primera història clínica o entrevista al pacient, la cirurgia com a primera ajudant que em va fer sentir important...

Hi ha moments més complicats durant algunes etapes de la vida o d'una malaltia. Però sempre ens han ensenyat que un bon metge cura de vegades, alleuja sovint i cuida sempre.

LA RENDA DISPONIBLE PER CÀPITA A PORRERES ÉS DE 15.845 EUROS

Aina Ginard Bauzà

Principals fonts d'ingressos de la renda disponible a les llars

	Porreres		Mallorca		Illes Balears	
	Milers €	%	Milers €	%	Milers €	%
Remuneració dels assalariats	62.658	46,5%	11.705.569	48,8%	14.745.279	48,4%
Rendes mixtes i excedent brut d'explotació	35.553	26,4%	5.923.468	24,7%	7.749.279	25,4%
Rendes de la propietat	6.496	4,8%	1.141.843	4,8%	1.460.539	4,8%
Prestacions socials	19.912	14,8%	3.567.393	14,9%	4.413.517	14,5%
Altres transferències corrents	10.111	7,5%	1.646.684	6,9%	2.112.408	6,9%

Font: Ibestat. Dades 2019

Cada porrerenc o porrerenca disposa d'una mitjana de 15.845 euros anuals per a gastar o estalviar. És un 7,93% manco que la mitjana de renda disponible bruta per càpita de Mallorca (17.101 euros) i un 6,77% per davall de la mitjana de les Balears (16.918 euros), segons les darreres dades publicades per l'Institut Balear d'Estadística (Ibestat) que corresponen a l'any 2019.

La renda disponible de les llars mesura els ingressos dels quals disposen els residents per a destinar-los a consum final o estalvi. És una estimació que fa l'Ibestat per a municipis i illes d'acord amb les dades de comptabilitat regional d'Espanya que elabora l'Institut Nacional d'Estadística (INE). La renda disponible depèn dels ingressos de les famílies, ja siguin vinculats al treball, a les propietats o a l'excedent brut d'explotació, així com de les redistribucions de renda i transferències socials que fa l'Administració a partir de prestacions socials i impostos.

Aquesta estadística serveix com un indicador més del nivell de vida de la població, ja que s'entén que com més ingressos, més benestar pot obtenir una persona o llar. Per tenir una idea de l'impacte global sobre el benestar, caldria te-

nir en compte també el diferent cost de la vida, però en qualsevol cas les dades serveixen a títol comparatiu tant per municipis com al llarg del temps i fan palès que la renda disponible bruta per càpita és clarament inferior a Porreres que en el conjunt de les Balears.

Així i tot, hi ha una gran disparitat en les dades. Els municipis amb major renda bruta disponible per càpita són Deià (32.546 euros), Esporles (23.433) i Andratx (22.804). Els que tenen menys renda bruta disponible per càpita són Formentera (12.443 euros), Sant Joan de Labritja (13.449) i Inca (14.247).

Hi ha cinc partides principals d'ingressos, d'acord amb la metodologia de l'Ibestat. La primera és la remuneració dels assalariats, és a dir, els salaris dels treballadors per compte d'altri i també s'hi sumen les cotitzacions socials. A Porreres el 46,5% de la renda disponible arriba per aquesta font. En canvi, tant al conjunt de Mallorca (48,8%) com de les Balears (48,4%) són una mica majors.

La partida de rendes mixtes i l'excedent brut d'explotació correspon a ingressos que no són ni beneficis ni sous, a la renda que s'obté per una activitat d'ex-

plotació descomptant el cost del treball. També s'hi inclou el valor del lloguer imputat dels habitatges en propietat. D'aquí deriva un 26,4% de la renda disponible bruta, superior al conjunt de Mallorca (24,7%) i de les Balears (25,4%).

En tercer lloc s'hi troben les rendes de la propietat, és a dir, ingressos per terres, de societats, interessos i altres rendes d'inversió. Sumen un 4,8% de la renda disponible, tant a Porreres com al conjunt de Mallorca i de les Illes.

Les prestacions socials suposen un 14,8% dels ingressos a Porreres, un dècima menys que a Mallorca i tres més que a les Balears en general. En aquesta partida s'hi inclouen impostos i prestacions socials contributives i no contributives.

La cinquena partida són altres transferències corrents (assegurances, indemnitzacions, premis de loteria...), que sumen un 7,5% de la renda disponible bruta (6,9% a Mallorca i a les Illes).

Des de la sortida de la crisi (2015) i fins abans de la pandèmia (2019) la renda disponible bruta s'ha incrementat més en el conjunt de Mallorca (13,24%) i les Illes (13,78%) que a Porreres (10,65%).

ERASMUS+ A L'IES PORRERES

IES Porreres

El 2020 l'IES Porreres va emprendre el projecte KA1 de formació del professorat: "Ensenyament competencial per atendre a la diversitat. Cap a un model d'escola inclusiva", del programa Erasmus+. A causa de la pandèmia i de la nova normalitat a la qual hem hagut de fer front, aquest projecte s'ha allargat durant dos anys.

Aquest projecte va néixer amb l'objectiu d'internacionalitzar el centre i millorar la competència lingüística del professorat i l'alumnat, aprendre a través de l'observació d'altres sistemes educatius, per la necessitat de millorar els nostres programes d'atenció a la diversitat i el nostre ensenyament amb una actualització metodològica que millori el rendiment i el benestar de l'alumnat.

Al llarg d'aquests dos anys s'han fet 5 mobilitats: dues activitats d'observació participativa (*job shadowing*) i dos cursos de formació en els quals hi han participat membres del claustre.

Els cursos de formació es van dur a terme a Itàlia i Polònia el mes d'agost de 2021.

El curs "Game-based Learning and Gamification" es va fer a Cracòvia. Hi participava gent d'altres indrets d'Espanya i Romania. Es van treballar diferents eines de gamificació com el *Kahoot*, *Quizziz* i *Blooket*, *Wordwall* i també es va presentar la utilització dels *escape room* com a eina educativa.

A Florència es va realitzar el curs "Universal Design for Learning (UDL) and Differentiated Instruction: Addressing the Diverse Needs of all Students". En aquesta formació hi havia professorat de tres països diferents: Espanya, Polònia i Holanda. El curs es basava en la metodologia DUA (Disseny Universal de l'Aprenentatge), el tractament de les necessitats de canvi dels sistemes educatius i de la importància de la inclusió, l'empatia i fer front a la diversitat existent entre l'alumnat.

L'experiència d'aquests dos cursos, tot i ser molt diferents en temàtica, va ser molt similar. Les professores que van realitzar la mobilitat van quedar molt satisfetes de la formació rebuda, de l'enriquiment personal que se n'han enduit, així com també de la utilitat del que han

apresa per aplicar-ho al centre.

Les activitats d'observació participativa (*job shadowing*) s'han dut a terme el 2022. Una a França, al Collège Terres Rouges, i l'altra a Alemanya, al centre Albert - Schweitzer - Gymnasium.

Ambdues activitats han tingut una durada de 5 dies en els quals 3 dels nostres professors han pogut observar el funcionament educatiu de dos sistemes diferents, però també amb semblances al nostre com el pla d'acolliment lingüístic i cultural (PALIC), el programa de Formació Professional Bàsica (FPB) o el Programa de Millora de l'Aprenentatge i Rendiment (PMAR). Han pogut entrar a observar algunes classes i també participar-hi de manera activa. L'aprenentatge d'aquests 5 dies ha estat molt significatiu per al nostre professorat, l'experiència ha estat molt positiva i diuen que repetiran.

Una altra part important d'aquestes mobilitats són les relacions personals que s'estableixen. Es conviu durant 5 dies amb professorat de diferents centres i països amb els quals es comparteixen experiències, opinions i dificultats que s'han anat trobant al llarg dels anys, cosa que també ens enriqueix molt. I com no, han pogut gaudir dels paisatges de la zona, la gastronomia i visitar aquestes ciutats meravelloses.

Aviat es donarà el punt i final oficial a aquest projecte de formació. No obstant això, les activitats internacionals de l'IES Porreres no s'acaben aquí. Gràcies a l'anomenada Acreditació Erasmus, que ha estat concedida enguany al centre, professorat i també (a partir del curs que ve) alumnat, podrà seguir gaudint d'estades europees fins a l'any 2027. Tota una oportunitat de millora per als joves de la nostra localitat.

SABEU QUE...

Consell de redacció

...a la fi s'ha posat tall al descontrol dels aparcaments del carrer de l'Hospitalet? Tot i això, hi ha un senyal que només permet aparcar-hi màxim 15 minuts. El llevaran, o el faran complir?

...els plec de condicions del concurs d'idees per la «Casa del Poble» no diuen res que la idea fou de l'Assemblea Popular fa uns anys? I que estan redactats en castellà? Ens diuen la «Agrupación Cultural», com fa 50 anys ens anomenava la Delegación del Gobierno... Si això és la normalització lingüística de l'Ajuntament, estam arreglats.

...el projecte guanyador d'aquest concurs d'idees és realment engrescador? Bona distribució d'espais, aprofitament del pati interior, espai per a entitats, torna la biblioteca al Quarter Vell... Una gran idea i un gran projecte!

...els llums del Museu i del Quarter Vell estan encesos cada dos per tres encara que estigui tancat? Com si l'electricitat fos barata...

...existeixen diferents variants per pronunciar el nom del negoci més pròsper de Porreres? Agromar, Agromarc, Agromat, Agromars...tot a gust del consumidor!

...sembla que Porreres ha baratat d'escut? Ara s'ha posat de moda utilitzar la rèplica de la Viquipèdia de l'escut de Porreres! Fins i tot en cartells de l'Ajuntament! És hora de posar ordre...

...a Porreres tenim el pioner del negoci d'Uber, els cotxes privats que estan fent la competència als taxis? Segur que a més d'un l'ha acompanyat a l'Hospital de Manacor o a fer un *recado* a Ciutat.

...els quintos del 2002 varen tornar a fer una nova festa a n'Hereveta? Hi varen dur 6 disc-jòqueis, tots homes!

...la nova empresa que gestiona la piscina de Porreres ho fa tot en català i castellà? Totes les publicacions, anuncis i escrits. No sabem encara si quan vas allà també t'ho repeteixen tot en català i en castellà «por si no lo había entendido».

...el carro que hi havia a Plaça ha desaparegut? S'haurà complit allò que deia Manolo Escobar? Deu cantar la batlessa allò de «Mi carro me lo robaron anoche cuando dormía. Dónde estará mi carro, dónde estará mi carro?»

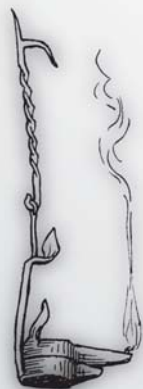
...encara ningú ha posat solució al perill de la voravia enfront l'estació? Si qualcú camina per aquella part de la vorera, travela i cau per avall, tendrem una desgràcia.

...Porreres és el quart municipi en el rànquing de producció de kilowatts per cada 100 habitants d'autoconsum d'energia renovable? 13'2 kilowatts! El segon trimestre de 2022 a Porreres ha crescut un 40% la potència instal·lada, quan la mitjana a Mallorca és del 19'4%.

...enguany per les festes l'Agrupació s'ha estirat i farà devers 3 actes? No ens en sabem avenir!

...han aixecat tot el passeig cap al cementiri? Ja que hi eren, haguessin pogut arreglar-lo un poc! Sobren arbres, falten bancs i lloc per les bicis!

...la primera jornada d'orientació laboral en seguretat i emergències per a policies locals, nacionals i Guàrdia Civil es va celebrar a l'auditori? I que es va fer tota en castellà també ho sabíeu? I que la batlessa també els va xerrar en castellà també ho sabíeu?

EL LLUM D'OLI TAMBÉ ÉS VOSTRE

T'agradaria veure publicada la teva opinió al *Llum d'Oli*? Tens alguna queixa, suggeriment o proposta? Vols col·laborar amb nosaltres? Ara pots fer-ho a través de l'adreça llumdoliporreres@gmail.com, o en persona quan ens topis pel carrer!

Si t'interessa, pots consultar els números anterior en format digital a l'apartat «Llum d'Oli» de la nostra web www.agrupacioculturalporreres.cat.

Volem ser la veu del poble! El Llum d'Oli és cosa de tothom!

ETIMOLOGIA

Cesca Roig Sampol

Amfitrió -ona

Definició

1.- Persona que té convidats a taula, a una festa, etc.

Són uns amfitrions excel·lents i s'ocupen de tots els detalls.

2.- (per ext.) Persona, entitat, país, etc. que rep invitats o visitants.

Tarragona serà l'amfitriona dels Jocs del Mediterrani del 2017.

En aquesta accepció també pot funcionar com a adjectiu:
Lequip amfitrió va golear el rival.

Etimologia

Del llatí *Amphitryon*, pres del grec *Amphitryon*, rei mitològic, esplèndid en els banquets, segurament a partir del francès, de l'obra homònima de Molière.

Plutocràcia

Definició

1.- Forma de govern en què el poder resideix en un grup social minoritari o reduït, privilegiat per raó del seu poder econòmic.

Alguns creuen que el sistema polític del país corre el risc de degenerar en una plutocràcia.

2.- Conjunt dels rics que tenen poder o influència a causa de llur riquesa.

Etimologia

Del grec *plóutos*, 'riquesa', i *krátos*, 'força, poder'.

Eufemisme

Definició

Atenuació en l'expressió de determinades idees o de determinats fets que podrien sobtar o resultar ofensius per a l'interlocutor.

L'expressió «danys col·laterals» ha estat un dels eufemismes més emprats aquests darrers temps a l'hora de parlar de qualsevol conflicte.

Etimologia

Del grec *euphemismós*, mateix significat, derivat d'*euphemós*, 'el qui parla bé', i aquest, de *phéme*, 'manera de parlar', de *phánai*, 'parlar'.

EL TEMPS DE LA LLUNA

Jaume Rosselló Tomàs

El Reelotge de Lluna no fa tard,
camina dins les nits arrufades
de tardor i pluja,
dins la serenor dels vespres
que l'estiu ens amaga,
va cosint el temps
brodant la trunyella de records
que desfarem un dia.

El Reelotge de Lluna giravolta,
encalçant el Sol que estira
la darrera Lluna visitada,
ballant amb els estels que ens miren
quan aturam un somni amb la mirada,
quan somniam amb els ulls que estimam.

Els arbres, Amic, trists, enyoren el teu pensament,
el solc de vida que sembrares al seu costat.
Tanmateix sabem que ja mai junts
parlarem del temps del Sol,
de les arrels que l'ànima dibuixa al seny
i d'altres rondalles que vàrem compartir.
Però obrint la finestra que parla al cor,
veurem que les flors que ens van acaronar
segueixen escrites al Reelotge de Lluna.

UNA ILLA DINS LA MAR GRAN

Lluís Sastre Barceló

La perfecta simetria
d'un cos esculpit en roca
gronxat per la mar que el toca
des del fons a la badia.
Mentre el mariner somnia
es lliura a una altra sort.
El venteja un ponent fort,
té el timó de la fragata,
veu la vida com l'engata
i li mostra un altre port.

No tira l'àncora avui,
l'oceà l'ha seduït
i el se'n du embadalit
cap els colors de l'escull.
Navegant de cos remull,
mira el cel, ara estrellat.
Llop de mar encaterinat
d'aquesta brisa marina,
de la mar i de la gavina
que en el màstil s'ha posat.

L'OBTURADOR

Mercè Oliver Oliver i Francesc Servera Veny

... i aquest xerrar tranquil, fora frissar,
fan entranyables aquestes imatges

Placeta del Dimoni.
Francesc Servera Veny

... tira a tira cercant l'oratget, no la donzella

... el molí guaita qui passa. Mare

ELS MALNOMS DE PORRERES (IV)

Joan Barceló Barceló, Joan Melià Garí i Joana Mora Cerdà

No volem començar aquest tercer lliurament del treball sobre els malnoms sense referir-nos a l'aportació de diverses persones que han fet més ric el nostre treball. Hem obtingut llistes de malnoms que, al seu dia, elaboraren altres porrerencs picats per aquesta curiositat. Entre ells no podem deixar d'esmentar les llistes de noms contemporanis elaborades per Esteve Ribas de la Cueva, Miquel Bover Martí, Pereta Garí Nicolau Miquerilla, Antoni Rosselló Verger Güia, Maria Servera Barreres o d'altres del passat que provenen de documents consultats per Maria Barceló Peixet com protocols notariais, llibres d'escrivania de cartes reials de l'Arxiu del Regne de Mallorca, capbreuacions i de reial patrimoni. A tots ells moltes gràcies i, des d'aquí, també volem animar que si hi ha ningú que detecti que falta cap malnom que ens ha passat per malla li agrairem que ens ho faci arribar. En treballs com aquest tot ajut és important.

Els malnoms que tractam en aquest article fan referència a característiques físiques, morals o psíquiques. Com passa en tots els casos de malnoms transmesos generació rere generació, no vol dir que el tret a què es refereix el malnom correspongui a la persona que el du, sinó que un moment o altre, amb meixement o sense, l'aplicaren amb molta probabilitat a un avantpassat seu o als titulars de la casa on viu. I igualment pot succeir que el malnom indiqui una característica totalment oposada a la que té el qui el du (per exemple, a un que no tenguí cabells que li diguin *Pelut*). També hem de recordar que hi ha malnoms que provenen de llinatges que familiars portaven però que se n'ha trencat la cadena de transmissió per via oficial, però no com a element identificador popular d'aquella família en particular.

En les relacions següents podem veure que hi ha malnoms que són clarament descriptius i fan referència a aspectes físics objectius (*Ros*, *Pelut*, *Mut*...) o més o menys subjectius (*Bella*, *Guapo*, *Gran*...). En altres casos les referències són a aspectes de caràcter psicològic (*Bonet*). I dins tots aquests n'hi ha que originàriament eren clarament despectius (*Carabassot*).

Hi ha malnoms en aquestes llistes que tenen un significat de comprensió transparent, fàcil d'entendre, com són els exemples que acabam de posar. En altres ocasions, però, són més obscurs i per això hem indicat el significat del mot o la possible intencionalitat de l'atribució. Són els casos d'alguns de referències físiques com *Berrugat* ('ple de berrugues'), *Corcat* ('malalt, malaltís'), *Curt* ('pot fer referència a l'estatura o a la intel·ligència'), *Fus* (podria indicar una manera de caminar, d'estar, dret i estirat, 'dret com un fus'), *Eixut* i *Sec* (poden fer referència a la primor o a la poca simpatia), *Figa seca* (segurament fa referència a la primor), *Tört* ('mancat d'un ull'), *Xic* ('infant, petit'), *Quec* ('tartamut, que retura'). I també, dins aquest grup,

n'hi ha que fa referència a aspectes psicològics, d'intel·ligència com *Toi* ('beneit'), *Moll* ('dèbil de caràcter'), *Gravat*, *Foradat* i *Ratat* ('marcat de verola'), *Caramellut* (és una forma derivada de 'caramella', que metafòricament podria indicar 'de cames primes i llargues' o fer referència al membre viril), *Betzo*, *Gotzo* i *Tripat* ('panxarrut')

Malnoms referits a l'aspecte físic:

N'hi ha que indiquen una qualitat o característica general **Bella** (XVI-XVII), **Guapo**, **Guapa** (XVIII-XX), **Polít**, **Polida** ('net, bell'; XVIII-XX; escrit també *Pulit*, *Pulida*), **Berrugat** ('ple de berrugues'; XVII; *Barrugat*), **Corcat** ('malaltís'; XVI-XVII), **Cremat**, **Cremada** ('amb cremades'; XVII-XX), **Curt** ('curt d'estatura o d'enteniment'; XVI), **Menut** ('petit'; XVII i XX); **Caganíu** ('petit'; XVI-XVII i XX), **Gran** ('d'estatura superior'; XVI-XVII i XX), **Llarg** ('d'estatura superior'; *Llarch*; XVI-XX), **Fus** (podria referir-se a la manera de caminar estirada, tibada, *com un fus*; XX), **Gros** ('gras'; XVII), **Grasseta** (diminutiu de *grassa*; *Graceta*; XVII), **Eixut** ('prim en excés' o 'antipàtic'; *Aixut*; XVII), **Magre**, **Magra** ('prim en excés'; XVI-XVII), **Magreta** (diminutiu de *magra*; XVI-XVIII), **Prim**, **Prima** (XVII-XVI-II, XX), **Primeta** (diminutiu de *prima*; XIX), **Figasseca** (potser 'primor excessiva, pansit de vell'; XIX-XX); **Sec**, **Seca** ('prim en excés' o 'antipàtic'; *Sech*; XVII, XIX-XX), **Secallona** ('prima en excés'; XIX), **Major** ('vell'; *Mayor*; XVIII); **Vell** (*Vey*; XVI-XVIII); **Vellet** (diminutiu de *vell*; *Veyet*; XVII-XVIII), **Xic** ('infant, petit'; XVII-XX; *Xich*), **Xicó** (diminutiu de *xic*; XIX); **Mig-home** ('petit' o 'mancat d'algun tret masculí'; *Mig home*; XVII), **Femella** (tal vegada 'efemintat'; *Famella*; XIX), **Mascle** (XVIII-XIX).

D'altres malnoms poden fer referència al color de la pell o dels cabells o a la manca o abundor d'aquest: **Negre**, **Negra** (XVI-XX), **Culnegre** (XVII), **Vermell** (XVI-XX), **Blanc** (*Blanch*, *Blanco*; XVII-XX), **Blanquet**, **Blanqueta** (diminutius de *blanc* i *blanca*; *Blanchet*, *Blanxet*, *Blanquita*; XIX-XX), **Coablanca** (XVI), **Roig** (XVI-XX), **Roget** (diminutiu de *roig*; *Rotget*; XVII), **Ros**, **Rossa** (XVI-XX), **Pelut**, **Peluda** (*Palut*; XVI-XX), **Pelat**, **Pelada** (XX), **Capblanc** ('de cabells blancs'; *Capblanch*; XVIII-XX); **Lluent** (podria fer referència a la lluentor de la calba i ser equivalent a *pelut*; XX). **Barbeta** (XVI), **Barbacoll** (XVIII), **Barbut** (XVI-XVII), **Mostatxut** (*Mostaxut*; XVII), **Pentinat** (XVI).

Hi ha malnoms que al·ludeixen a marques deixades a la pell, generalment de la cara, per malalties com la pigota o semblants: **Gravat** (*Garavat*; XVI), **Foradat** (també podria fer referència a la tendència a gastar en excés; XX), **Ratat** (XIX-XX).

Uns altres es refereixen a la forma o a la posició del cap: **Capbaix** (XVI-XX), **Capdur** (podria fer referència a una caracte-

rística física o intel·lectual; XVI-XX), **Carabassot** (també pot tenir la doble lectura: tret físic o d'intel·ligència; XVI), **Collcurt** (XIX), **Mirasòtils** ('que camina amb el cap alt'; XX).

N'hi ha també de referits a la mida del ventre: **Betzo**, **Betza** (XIX-XX), **Gotzo** (*Goxo*, XVII) i **Tripat** (XVII) són sinònims de *panxut*.

Malnoms amb referència a les cames i peu també abunden: **Camanegra** (XIX-XX), **Camaprima** (XIX-XX), **Garreta** ('curt de cama'; XVII), **Coix** (XVII-XX), **Coixec** ('coix'; *Coxech*; XVII), **Potaampla** ('de peus grossos', XVI), **Potaplana** ('de peus plans'; XVI), **Peu d'ànnera** (*Peudanera*; XIX), **Descalç** ('sense sabates' existeix com a llinatge a distints indrets de Catalunya; XX), **Caramellut** (és una forma derivada de *caramella*, i metafòricament podria indicar 'de cames primes i llargues' o fer referència al membre viril; XVI).

En altres casos pot fer referència als òrgans dels sentits corporals: **Tort** ('mancat d'un ull' o potser 'amb l'esquena torta'; XVI-XVII, XIX), **Quec**, **Queca** ('tartamut, que retura'; XVIII-XX), **Mut** (XVII, XX), **Sord**, **Sorda** (XVII), **Xoroi** ('mancat d'una orella'; *Xoroy*; XVIII-XX), **Xata** ('camusa'; XVII), **Nassut** ('de nas gros o llarg'; XVI), **Nas de xot** (XX).

Entre els segles XVIII i XIX hi hem localitzat el malnom **Extremunciat**, que es degué a aplicar a qualcú que, després de rebre el darrer sagrament, degué recuperar-se de la malaltia.

Malnoms referits a aspectes psíquics o morals

Entre aquests malnoms n'hi ha que fan esment a qualitats positives i d'altres qualitats que no ho són tant.

Entre els primers tenim **Bonet** (XVI), **Beupenes** (potser 'que aguanta molt les adversitats'; XVI), **Divertit** ('graciós, fester'; *Devertit*; XX), **Salat** ('graciós', però podria fer referència a les taques que sortien als infants al cap i els feien perdre els cabells; XVI, XVIII, XX), **Llest** (XIX). **Bonfadri** XVI-XVII), **Ric** (*Rich*; XVI-XIX), **Passaprest** (potser 'matiner'; XVI-XVII), **Valents** ('coratjós', també podria procedir del cognom *Valen(t)*; XX).

Dels altres, de qualitats negatives, n'hi ha més: **Moll**, **Molla** ('dèbil de caràcter'; *Moy*, *Moya*; XVII-XX), **Mollet**, **Molleta** (diminutius de *Moll* i *Molla*, però també podrien ser procedents del cognom *Mollet*, que indicaria procedència d'una de les diverses poblacions catalanes que tenen aquest nom; XVII-XX), **Rabiós** (XVII), **Terrible** (XX), **Porugo** ('poruc', probablement format sobre el femení *poruga*; *Parugo*; XIX); **Toi** ('beneït'; *Toy*; XVI-XX), **Toiet**, **Toieta** (diminutiu de *toi*; *Toyet*; XVI-XX), **Pocaterra** (potser 'pobre'; XVIII-XIX), **Corrido**, **Corrida** (de significat imprecís, podria fer referència, segons el DCVB, a 'persona d'hàbits viciosos', *Currido*; XVII-XX), **Gallofo** ('gandul, refractari a la feina'; XVIII-XIX), **Pendango** ('malfeiner'; XIX-XX), **Llibertí** ('llicenciós en els costums'; XVI).

Altres malnoms possiblement relacionats amb aquesta categoria

Hi ha una sèrie de malnoms que podrien anar dins aquesta categoria de característiques humanes, però que ens resulten més imprecises:

Rado (XVI-XX): Podria ser *Redó*, però és molt dubtós el desplaçament de l'accent seria mal d'explicar. Després hi ha **Redonet** (XVII), que podria ser ben bé diminutiu i haver de ser *Radonet*. D'altra banda, **Rado** és un nom germànic, present en català antic (si és així, hauria d'haver anat amb els noms personals). Finalment, també bastant improbable, podria ser una ultracorrecció de *raó*.

Ditdor (XVII-XIX): Sembla ser la unió de *dit d'or*, però no tenim indicis de quin pot ser el significat, si no es referia a qualcú que anàs carregat d'anells.

Cosit (*Cusit*; XVII): ¿Podria ser qualcú que tengués qualche part del cos sargida per cirurgia?

Banyat (XIX-XX): Pot ser sinònim de *mullat* o, antigament, de *banyut*.

CONFECCIÓ A MIDA DISSENY INTERIOR DECORACIÓ TÈXTIL	
<hr/> <hr/> <hr/>	
www.chitondeco.com	info@chitondeco.com
DAGMAR & ERICH FUSS 07260 Porreres/Mallorca Ctra. Porreres - Campos km 0,4	Tel. 971-16 82 57 Fax 971-16 85 28

	Esport - Sabates Ballester Melià
C/ L'Almoïna, 19 07260 PORRERES	Tel. 971 16 82 76 Tel. Part. 971 64 74 21

COSTA I LLOBERA I PORRERES

Maria Barceló Crespí - Maria Antònia Nicolau Rosselló

Enguany ha estat declarat Any Costa i Llobera pel fet de coincidir amb el centenari de la mort de l'insigne poeta pollencí.

Sens dubte, és una bona avinentesa per conèixer més i millor la persona i la seva obra.

És important remarcar que mossèn Miquel Costa i Llobera (1854 -1922) ha estat un dels grans poetes de Mallorca i una figura cabdal en el marc de la cultura dels seu temps.

Va mantenir una estreta relació amical amb el bisbe Pere Joan Campins i Barceló qui el va escollir per fer part del nucli d'hommes de gran nivell intel·lectual que l'envoltaren durant el seu pontificat.

Miquel Costa i Llobera passà una quinzena de dies a Porreres quan Campins n'era rector. Arribà el 28 de novembre de 1891. Aquests dies predicà, passejà, feu tertúlia a la rectoria, visità Montisíon amb mossèn Blai Bou i el dia 9 partí cap a Ciutat, en companyia del rector.¹

L'any 1892 el rector Campins empenqué la restauració del santuari de Montisíon que havia quedat molt abandonat després que el deixassin els Pares Missioners, ja feia un grapat d'anys. La direcció de dita restauració va recaure en Bartomeu Ferrà i Perelló, mestre d'obres molt reconegut que a més era escriptor, arqueòleg i un dels fundadors el 1880 de la Societat Arqueològica Lul·liana.

La restauració del santuari de Montisíon era molt necessària quan arribà a Porreres el rector Campins. Ell que tenia bona relació tant amb persones de

la cultura com disposades a ajudar econòmicament va iniciar la reforma el 1892, començà pel presbiteri.

Així es desmuntà el retaule barroc que s'havia col·locat el 1734, que estava deteriorat, i s'encarregà al mestre Ferrà el disseny del nou neogòtic, que és l'actual. També es va canviar l'altar, tot d'un peça sostingut per tres columnes de marbre, i les portes de la sagristia i del cor.

Les abundants despeses foren pagades, en part, per la mecenes del rector Campins, la senyora Bàrbara Mora i Barceló i també pels donatius dels devots i el bacinet de la Mare de Déu.

Sols nomenar els llinatges Campins, Ferrà i Costa ja fa pensar en un ambient de gent molt culta i que tenien un espai en comú: la SAL.

Després d'un tridu de preparació a l'església parroquial, el diumenge, 11 de setembre de 1892, una llarga processó presidida pel clergat i les autoritats municipals es dirigí cap a Montisíon acompanyada per la banda de música la Filharmònica dirigida pel mestre Baltasar Moyà. Mentre, es cantaven els Goigs de Nostra Senyora que recentment havia compost el poeta Miquel Costa i Llobera, amb música de Jaume Campins, el pare del bisbe.

Dalt del puig es beneïren les obres i hi hagué una solemne missa en la qual Costa i Llobera predicà el sermó. La funció religiosa acabà amb un *Tedeum* d'acció de gràcies. Seguí un refresc mentre la banda tocava.²

La festa tingué ressò en la premsa de Ciutat i així la tractaren el diari *El Catòlico Balear* i el

Diario de Palma.³

Aquests Goigs dedicats a la Mare de Déu de Montisíon, cada any el dia de la festa són cantats pels devots una vegada acabada la missa.

¹ FULLANA PUIGSERVER, Pere (2015). *El bisbe arquitecte. Pere Joan Campins (1859-1915)*. Palma. Pàg. 104-106.

² MUNAR OLIVER, Gaspar (1979). *Història de Porreres, II, Porreres*. Pàg. 273-274.

FELIU, Juan (1894). *Noticias históricas sobre el santuario de Montesión de Porreres*. Palma. Pàg. 74-80.

³ FELIU, Juan (1894). *Noticias históricas sobre el santuario de Montesión de Porreres*, Palma. Pàg. 75.

EL MONUMENT DE LA MARE DE DÉU D'AGOST 250 ANYS D'HISTÒRIA

Andreu G. Veny i Miró

En el calendari litúrgic Catòlic, el 15 d'agost se celebra la festivitat de la "Dormició" de santa Maria, un misteri i una data que procedeixen de l'Església Oriental, així com els inicis de la seva iconografia. A Mallorca, en el segle XIII ja trobam arrelada la devoció a aquest misteri (Munar 1950, 28). Porreres sempre ha manifestat un amor maternal a santa Maria per mitjà dels seus misteris i advocacions, però concretament ha estat l'Assumpta que ha gaudit al llarg dels segles d'una especial estima. Aquesta advocació era titular d'una capella a l'antiga església gòtica que estava sota el patronat directe dels jurats de la vila, i la seva confraria, ja erigida el 1576, tenia element del seu culte. Tenim la sort de conservar la imatge jacent de l'antiga església que fou restaurada per a ser museïtzada a finals del segle passat gràcies a la iniciativa del rector Mn. Bartomeu Tauler. A l'església actual no se li va dedicar una capella pròpia, sinó que se li va destinar la predel·la de la capella de Sant Josep, com és habitual a moltes es-

glésies. En el segle XVIII, l'obreria de l'Assumpta preparava anualment unes festes que esdevingueren la festa major del poble. En la vigília de la seva festivitat hi havia processó, completes i una revetlla animada amb festers, trons, focs d'artifici, sonadors i balladors vinguts de fora. El dia 15 hi havia ofici solemne i, per la tarda, corregudes de joies (Munar 1979, 73).

El 1772 es va encarregar l'actual monument i llit de la Mare de Déu per exposar-la sumptuosament al bell mig del temple (Munar 1950, 149-150). Per al mateix llit i monument,¹ el 1774, es va encarregar una imatge nova tallada per Gregori Herrera (Munar 1979, 61), en substitució de la gòtica que ja devia ser considerada vella. De fet, tot el conjunt és atribuïble al mateix escultor. Aquest cadafal i llit, d'un barroc rococó amb formes naturalistes i de grans dimensions, estava disposat amb una escala per banda per la qual hi pujava el sacerdot per encensar la Verge adormida i la

feligresia per a venerar-la: cal destacar l'efecte barroc d'aquesta, de quatre escales, còncava pels seus dos laterals i mar-molejada. El conjunt destaca per la gran arcada daurada que sosté l'Esperit Sant amb rajos i un llarg vel, escenografia que el fa gairebé únic.

Aquest conjunt litúrgic es muntava anualment, tot i que no amb regularitat a causa de la seva magnitud. Durant el mateix segle XX s'ha muntat de manera discontinuada: després del Concili Vaticà II es va deixar d'exhibir aquesta escenografia barroca per només posar el llit dintre de la capella de Sant Josep o prop del portal major. Però després de 40 anys sense muntar-lo, la dècada de 1990, l'escolà Miquel Gil es va encarregar de recuperar-lo. El muntatge es mantingué durant quasi tot el rectorat de Mn. Joan Rosselló, gràcies a l'impuls i iniciativa d'en Joan Vaquer *Vermell* que, amb An-

i ara, Solarium

Non Estil
PERRUQUERIA I ESTÈTICA

UNISEX

PERRUQUERIA

extensions
tallats de moda
tints
banys de color
tota casta de metxes
moldejats
desarriassat
recollits
núvies
comunions
etc...

ESTÈTICA

depilacions
neteja cutis
decoració d'ungles
tint de pestanyes
moldejats de pestanyes
massatges
manicures
pedicures
maquillatges

**obert de dimarts a divendres de
9 a 12 i de 15 a 20 h
dissabte tot el dia**

C/ Passarats, 114

Tel. 971 166 646 - PORRERES

toni Rosselló *Giüia* i Joan Rosselló *Parri* -entre altres col·laboradors-, s'encarregaven d'aquesta tasca i de moltes altres de l'església parroquial: el muntatge de la Casa Santa, les neules de Nadal, l'endomassada, la carrossa del Corpus... Totes aquestes tasques eren realitzades de manera desinteressada: «Paga de frare!», solia dir el rector Mn. Joan Rosselló, però de tant en tant, en agraïment, hi solia haver un bon pa amb oli a la rectoria, «una hora santa», deia humorísticament el rector on, per brufar, no hi faltava el vi de codony que ell mateix elaborava anualment. De ben segur que molts recordarem els grans bellveures i les oloroses alfabegueres que en Joan Vaquer cultivava al seu hort i que lluien fent goig quan entràvem o sortíem de l'ofici de Sant Roc. Molta gent, amb to d'admiració solia exclamar: «Oh! Quins bellveures», «Quina bona oloreta que fan les alfabegueres!». També els bellveures eren utilitzats per engalanar l'entorn de l'escenari de la mostra Folklorica de Sant Roc que organitzen anualment els Aires de Montisíon. Però el que molta gent no sap és que els ramells de la Seu també eren realitzats per Joan Vaquer: cada any, dia 12 o 13 d'agost, venia un camió a buscar-los per engalanar el monument de la catedral mallorquina. Però abans d'aquest afer, en Joan *Vermell*, -«en *Bermejo*» que solia dir afectuosament el bon rector Joan- ja havia separat els ramells

que serien per la Seu dels de Porreres. Els més alegres i grans quedaven a la Vila!

Encertadament, a causa de l'edat avançada dels qui ho muntaven anualment, la totalitat de les peces del monument foren guardades a la sagristia de la part de l'Evangeli del Roser, que es va habilitar per aquest afer, on encara roman complet i protegit. Però no sempre ha estat aquest el seu emplaçament: aquest muntatge ha peregrinat del magatzem que hi havia al carrer del Pont, a la cripta de Santa Clàudia de davall el betlem, a un quartet dalt del cor fins a arribar a on està custodiat ara. El darrer cop que es va lluir aquest conjunt va ser el 2010.

Aquest monument és del mateix material que els retaules: de fusta. Si segueix estant arraconat es pot caure en el perill que en un futur no se sàpiga què és ni com es muntava. A causa de la seva antiguitat, no seria recomanable seguir muntant-lo i desmuntant-lo anualment, seria bo que estàs muntat tot l'any, tan per la seva òptima conservació com per tenir-lo museïtzat: a causa de la qualitat de la peça, sens dubte val la pena. Tal vegada un lloc idoni per a poder-lo conservar podria ser damunt el cor del temple parroquial.

El monument de la Mare de Déu *Morta*, aquest 2022, compleix 250 anys. Tenint present que és una composició de mun-

tar i desmuntar anualment, es troba majoritàriament -no tot- en bones condicions, tot i que sembla que el corc l'ha afectada. Seria necessari revisar-lo per si se l'ha d'intervenir, aprofitar per catalogar-lo i cercar algú que s'animés a estudiar-lo incorporant una descripció formal d'aquesta magnífica mostra del barroc tardà. També, mentre el conjunt no es restauri o es munti de manera fixa, seria lloable, col·locar damunt el llit, que roman buit durant tot l'any a la capella de la Sagrada Família, la marededéu ja cent gòtica pel qual fou fabricat inicialment aquest mobiliari.

Referències bibliogràfiques:

MUNAR OLIVER, Gaspar (1950). *Devoción de Mallorca a la Asunción*. Palma: Imprenta Sagrados Corazones.

(1979). *Història de Porreres* Vol. 2. Palma: Gràfiques Miramar.

1 El mot "monument" en l'argot Catòlic significa sepulcre i és aplicable a la Casa Santa i al cadafal de l'Assumpta.

Bàrbara-Art
DECORACIÓ - ANTIC

Gabriel Cortés

MESTRE ARTESÀ LLAUNER

FANALS MALLORQUINS - RESTAURACIÓ DE METALLS

Pl Molí de N'AMENQUAL, 10 - Telèfon i Fax 971 64 72 41 - 07260 PORRERES

L'EVOLUCIÓ URBANA DE PORRERES UNA PRIMERA PINZELLADA

Miquel Tomàs Burguera

Avui en dia, gràcies a aplicacions com Google Maps, resulta molt senzill visitar de manera virtual altres territoris i consultar-ne informacions diverses. Així, la distribució dels nuclis de població o la trama urbana dels mateixos són dues de les informacions que apareixen per defecte i que més interès generen, ja sigui per saber com arribar d'una localitat a una altra o per saber com moure'ns per dins la ciutat o poble que desitjam visitar.

Aquesta informació però, s'ha d'entendre com una fotografia puntual i és necessari actualitzar-la de manera constant, ja que l'ocupació humana del territori és canviant i ràpidament ens apareix un carrer on abans hi havia ametlers o un habitatge on abans hi havia un solar.

En realitat, els nuclis urbans actuals no són més que l'acumulació de tots els canvis i creixements que han succeït al llarg de la seva història fins al moment present.

Per tant, per entendre completament la seva distribució cal tenir en compte factors geogràfics, històrics i socioeconòmics, tant del present com del passat.

No obstant això, la informació fonamental a l'hora d'analitzar l'evolució urbana d'un nucli de població és disposar precisament d'informació que ens permeti reconstruir quina ha estat aquesta evolució. Allò ideal seria disposar de plànols o mapes de distints moments històrics que ens permetin construir una seqüència temporal de la seva evolució, però malauradament, és un tipus de document escàs, especialment a mesura que ens endinsam en el passat.

En absència d'aquests plànols s'han de cercar diverses maneres de realitzar-ne aproximacions, i la consulta de les dades contingudes en el cadastre n'és una d'elles. Gràcies a la pàgina web del cadastre és possible consultar informacions diverses en relació a les distintes edificacions, com per exemple la superfície construïda o l'any de construcció. Precisament és l'any de

construcció la informació que, representada damunt un mapa, ens permetrà visualitzar l'evolució urbana històrica d'un municipi.

I això és el que he fet per construir el mapa que acompanya aquest text. Per ser justos, cal esmentar al geògraf Dominic Royé, el qual fa un temps va compartir per Twitter el codi informàtic necessari per descarregar les dades del cadastre i processar-les. D'aquesta manera, un evita haver d'anar casa per casa consultant-ne la informació, el que seria un procés excessivament laboriós.

Tot i que la informació original conté una gran finura temporal, he optat per realitzar una agrupació en tres categories: 1) s. XIX i anteriors, 2) s. XX i 3) s. XXI, que permeten una lectura molt més ràpida i àgil.

Fonamentalment, el que s'observa és com les edificacions existents a principis del segle XX ja permeten reconèixer prou bé el que és el poble de Porreres. Al llarg del segle XX es produeix de manera simultània un creixement del nucli i una consolidació a indrets que ja estaven urbanitzats, però no completament edificats. Un cop finalitzat el procés de con-

solidació, les noves edificacions del segle XXI es concentren majoritàriament en la zona perifèrica del nucli.

Aquest breu article no pretén ser res més que una presentació de les dades i una convidada a totes aquelles persones que tinguin al cap qualche idea que permeti aprofitar-les i conèixer un poc millor el nostre poble. Per suposat, les dades estan disponibles per qualsevol persona interessada.

A més de l'any de construcció, és possible consultar la superfície edificada, el nombre de pisos edificats i algunes informacions més. Evidentment, la informació té algunes mancances. Per exemple, la informació que apareix està vinculada al traçat urbà actual. Em refereixo, per exemple, que a Plaça, on sabem que abans hi havia alguns carrers, el que hi apareix és la Plaça, no l'edat dels edificis històrics que hi havia anteriorment.

Tot i això, l'explotació de tota aquesta informació pot resultar prou complexa, però ens podria ajudar a conèixer molt millor quina ha estat l'evolució urbana de Porreres, i també l'evolució de les construccions a fora vila.

LES FESTES DE SANT ROC I ELS SEUS CANVIS

Tonina Nicolau Picornell

El compte enrere per les festes de Sant Roc ha començat, tots estam ansiosos per poder tornar a celebrar-les i sobretot per fullejar el programa d'aquest any. Les activitats que avui dia l'Ajuntament ens proposa són bastant diferents de les de fa noranta anys; tot i això, hi ha algunes coses que no han variat tant. La tasca que he realitzat consisteix a analitzar els diferents programes, d'entre els anys 1930 i 1975, i comparar-los amb els més actuals per tal d'observar els diferents canvis que hi ha hagut al llarg del temps.

Del primer que vull parlar i la principal diferència que podem veure són les dates de la celebració i la seva durada. Fins a l'any 1970 se celebraven els dies 25 i 26 d'agost, perquè el 26 va ser el dia que va morir la darrera persona a Porreres a causa de la pesta. A partir del 1971 ja començaren a celebrar-se dins les dates que tots coneixem, la setmana del 16 d'agost. Aquest canvi es deu al fet que les festes de Felanitx coincidien dins els mateixos dies (Sant Agustí, 28 d'agost), però qui va promoure més aquest canvi va ser la recent creada Agrupació Cultural, i també l'església, que va considerar que era millor celebrar les festes el dia de Sant Roc i no el dia de la darrera mort per la pesta.

La durada de les festes ha augmentat considerablement. Anteriorment, les festes tenien una duració d'entre dos i tres dies, a mesura que anaven passant els anys, anaven augmentant fins que ara per ara duren una setmana des de la posada de la bandera fins a la traca final. A més a més, un altre aspecte que m'agradaria esmentar és l'acte d'inici de les festes. Aquest fou implementat el

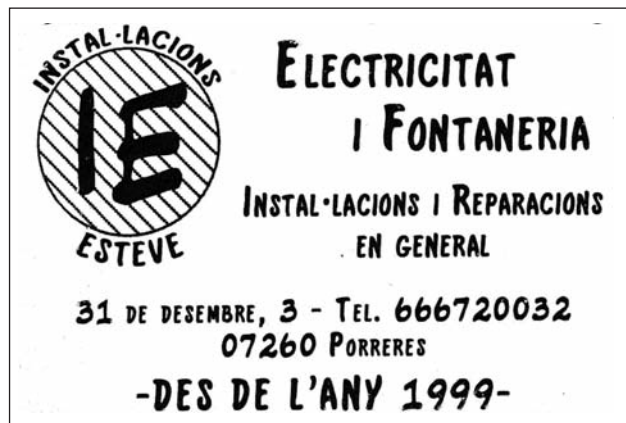
1947, ja que anteriorment simplement començaven les diferents activitats sense cap esdeveniment significatiu d'obertura. Al mateix any s'utilitzà una traca de focs artificials per donar la benvinguda a les festes.

Els esports i les carreres mai no hi han faltat: de bicicletes, de cavalls, de sacs... es duen a terme cada any; fins i tot als programes de festes antics sortien quins serien els premis dels guanyadors. Avui dia encara es duen a terme diferents carreres, tot i que no hi ha tanta varietat, les que sí que han durat fins a l'actualitat són les de bicicleta, molt arrelades al poble de Porreres.

Ara bé, hi ha algunes coses que no han canviat, com és la sortida de la Filharmònica. Els caparrots són un altre element característic que, des de 1930, ja tenim nocions de les seves sortides als programes de festa, encara que el dimoni no surt fins al 1956 per primera vegada. Sabem que els caparrots han canviat i que els que surten actualment

no són els mateixos d'abans; ho coneixem gràcies a les diferents portades de diversos anys; com la del 1968, on surten els dos caparrots principals retratats.

Per acabar, cal dir que les festes hagin variat al llarg dels anys és del tot normal, pel fet que la nostra societat ha anat avançant i canviant. Avui dia no es poden proposar les mateixes activitats que es proposaven el 1930, ja que els gustos no són els mateixos, ni els recursos tampoc. Però que trobem coincidències és també usual, perquè això és el que marca les tradicions del nostre poble; tradicions que han deixat una gran empremta en els porrerencs i porrerencs al llarg del temps.

SION ROSSELLÓ I SASTRE: LA SEVA APORTACIÓ A LA TRANSICIÓ DEMOCRÀTICA A PORRERES

Maribel Rosselló Nicolau

En Sion Rosselló i Sastre (1931-2017) va creure profundament que era possible la reforma democràtica i la possibilitat de regeneració política. Va assumir la responsabilitat de liderar una opció política que va ser per a molts homes i dones de la seva generació i procedència la baula cap a la transició democràtica a Porreres.

Nascut el 1931 a Tours (França) arriba a Porreres al 1936 en el que havia de ser una visita familiar per donar a conèixer l'infant. La Guerra Civil, primer i la Mundial, després estronquen el retorn familiar a la que era la ciutat de naixement. Només son pare va poder tornar per mitjà d'un periple complicat per Itàlia, el qual seria el viatge de cloenda de l'etapa francesa. En Sion nin, malgrat les vicissituds familiars, creix a Porreres en un entorn confortable. Es forma primer al costat del seu admirat mestre Sampol, després en els Teatins de Ciutat i a l'Escola de Comerç. Forja el seu compromís social en el moviment familiar dels anys seixanta sorgit a recer del Concili Vaticà II i que establí una espessa xarxa social arreu de Mallorca. Trobades, cursos, convivències individuals i familiars a molts indrets de l'illa van teixint el subjecte polític. Les seves profundes conviccions cristianes articulen i estructuren de soca-rel el seu pensament, la seva acció social i marquen el seu transit a la política activa als anys setanta.

Una implicació social i certa notorietat que potser determina que sigui designat regidor a l'Ajuntament de Porreres el 7 de febrer de 1971 i, de bell nou, el 3 de març del 1974. La participació en els darrers consistoris franquistes suposa la seva entrada a la política encara que en paraules seves «els regidors i el propi batle estàvem molt fermats en les seves decisions pel governador civil de torn».¹ La responsabilitat que més l'interpel·la és ser regidor delegat de la Residència social (inaugurada per Sant Roc de 1974), sens dubte la tasca de més estima i implicació. La seva proximitat al Rector Pere Torres i a les germanes de la Caritat que n'assumiren la direcció fa que plegats treballin de valent per a fer anar endavant una realitat que tant havia costat de completar.

Amb la mort del dictador el novembre de 1975 es comencen a albirar temps de canvis i algunes persones se senten cridades a treballar per a la reforma democràtica, per a transcendir l'ofec de les estructures franquistes. Dins d'aquest context en Sion Rosselló entén la transcendència del moment i treballa per estructurar una proposta política reformista i profundament democràtica. La seva amistat amb Lluís Pinya (un dels que serien redactors de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears) l'apropa al grup que s'estava organitzant a l'entorn del que serà el partit Unió del Centre Democràtic (UCD) i molt aviat el crea a Porreres. Junament amb Damià Mora, treballen per tenir un bon entramat social al poble i ho aconsegueixen. Prop d'un centenar de persones participaren a la junta local i des d'un posicionament de

Sion Rosselló dona la mà a Adolfo Suárez, finals dels anys 70.

centre dreta varen construir una opció política que va recollir molt recolzament en els diferents compromisos electorals.

Des de la UCD s'implica en les primeres eleccions generals de juny de 1977 i de 1979, i entorn a aquestes sigles es configura una candidatura per a presentar-se a les primeres eleccions municipals democràtiques de 1979, veritable fita per a un projecte que tenia un marcat caràcter municipal. L'encapçalament d'aquesta candidatura és, potser, un dels dilemes més complicats que ha d'entomar perquè, malgrat que molts han tingut alguns papers en els darrers ajuntament franquistes, com el mateix Sion Rosselló, aspiren a transcendir el règim i des d'un posicionament proper a la democràcia cristiana volen marcar nous camins. Objectiu que en Sion persegueix per a Porreres treballant amb molta determinació per configurar una proposta que no estigui marcada per la implicació directe amb el règim. Les primeres eleccions municipals democràtiques de 1979 tanquen el primer cicle electoral de la democràcia i permeten anar tendint cap a una normalització d'aquesta.

És en aquest moment quan en Sion Rosselló entén que ha conclòs la seva feina, que ha treballat per definir una estructura política per als nous temps que pot tenir continuïtat al poble i que hi ha gent molt implicada i amb ganes d'agafar el relleu. I, com ha fet sempre, des d'una posició discreta, passa el testimoni i fa una passa enrere. En el record d'en Sion queden molt vives les vivències polítiques d'aquells anys, marcades per una profunda satisfacció d'haver aportat el millor que tenia en la transició democràtica. Una transició que avui molts qüestionem des de nombrosos aspectes, però en la qual s'hi implicaren persones que hi creien i treballaren per aquest fi des de la més profunda convicció democràtica.

¹ Testimoni recollit per a Bauçà Garau, Bernat (1999). *Porreres: Noves fites polítiques i culturals, 1970-1995*. Ajuntament de Porreres.

PER UNES FESTES POPULARS, SENSE MASCLISME, SENSE HOMOFÒBIA, SENSE RACISME I PARITÀRIES!

Marina Viedma Font

L'antropòleg Manuel Delgado explica com els individus ens apropiem de l'espai públic en contextos festius –o no– per expressar qui som col·lectivament, una teoria que podem relacionar amb l'aparició de l'ensaïmada on d'alguna manera reivindicam clarament que som porrerencs i com d'orgullosos n'estam. En aquests contextos de festa, entre els quals les nostres festes de Sant Roc s'hi poden inserir, esdevé un entorn de transgressió, d'anar més enllà de la norma, però és important que hi hagi certs límits. M'estic referint –entre d'altres– a les agressions sexistes de les quals tant i tant sentim a parlar cada dia per la televisió, però també les que sofrim als nostres pobles contínuament a causa del sistema heteropatriarcal on vivim. Totes les hem sofertes en major o menor mesura i no només per persones externes. Cal que quedi clar que res pot justificar una agressió, ni les drogues, ni l'alcohol, ni la vestimenta, etc. Per això és molt important crear espais segurs, lliures de sexisme, i intentar que les nostres festes ofereixin aquesta tranquil·litat a qualsevol persona. Tenim el deure, des de cada un de nosaltres fins les associacions del poble i els organismes públics, de sensibilitzar tota la població i conscienciar-nos de la prevenció i identificació d'aquest tipus de violència en aquests espais.

Un altre tema relacionat amb les dones és la seva participació en les festes, sobretot dins el teixit cultural del poble. Si ens hi fixam, Porreres és un poble on la majoria d'associacions compten amb una enorme presència de dones a les seves files. De fet, les festes poden ser el context idoni per la participació de les dones, per a visibilitzar-les i alhora generar referents per a les més joves, i per això és molt necessari cercar la paritat en els diversos esdeveniments que s'organitzen. Cal demostrar que una programació paritària pot ser molt atractiva i no caure en el tòpic de dir que no es programen dones als concerts perquè no n'hi ha. És evident que la gran majoria de grups estan formats en la seva totalitat per homes, i hi ha propostes musicals de *Boys Bands* excel·lents, però si els ajuntaments exigeixen que el conjunt de grups contractats siguin paritaris, no creis que els propis grups que voldran venir s'obriran a trobar i incorporar més dones? Alhora com més dones es vegin damunt l'escenari, més referents tindran les més petites. Festivals com el Mobofest o propostes com la Base de dades amb més de 700 artistes

creada per l'Associació de Dones de la Indústria de la Música demostren que crear espais musicals amb representació de dones és possible i que s'ha de seguir aquest camí. Poc a poc anam canviant la norma cap a una societat més igualitària.

Per unes festes populars, sense masclisme, sense homofòbia, sense racisme i paritàries! Bon Sant Roc!

VENEN TEMPS D'INVOCAR EL SANT

Miquel Garcia Segura

Si ens atenim a les dades històriques, pareix que no va haver-hi morts causats per la pesta de 1652 al municipi de Porreres. Diu un relat mític procedent de la mateixa època que fou sant Roc, sota la protecció del qual es posà el poble, qui evità que la pesta fustigués la vila.

En aquest cas, els habitants de Porreres van ser més espavilats que, per exemple, els d'Alaró que també van invocar al sant curador, però ho van fer massa tard, quan ja la plaga havia exterminat un bon grapat de gent alaronera. La ràpida crida feta al sant de Montpeller a la nostra vila ens allibera, de manera metafòrica, sobre l'important que és, quan les circumstàncies es tornen adverses, fer les coses amb celeritat.

Gaudim ara, després d'haver estat maltractats per la Covid, d'unes merescudes vacances i festes. Però si volem continuar passant-ho bé en futures celebracions de Sant Roc, caldrà que invoquem el nostre Sant de ràpida manera. De què parlem exactament?

L'actual pesta és la gran crisi que ja fa

temps que va arrencar i que es continuarà desplegant el més segur, de manera dura i imparabile, durant els mesos, anys i dècades vinents. No es tracta d'una crisi circumstancial, motivada per la guerra d'Ucraïna o un altre fet puntual, sinó d'una gran onada que ens ve a damunt a causa de la voluntat de créixer de manera continuada i de l'esgotament progressiu dels combustibles fòssils i d'importants matèries primeres. Tot això amb el teló de fons del canvi climàtic galopant.

Les solucions que fins ara s'han anat proposant a la crisi estructural no semblen gaire bones. Fonamentalment perquè mantenen la idea d'un creixement indefinit de la producció (del PIB, diuen) que el nostre planeta no pot suportar. Ha pogut fer-ho durant dos-cents cinquanta anys, però ja ha arribat al seu límit.

Els grans plans actuals per basar tota la producció en energies renovables elèctriques són tècnicament impossibles de dur endavant. Primer, per orientar-se a continuar amb un creixement continuat. Després, perquè

volen aconseguir la mateixa quantitat d'energia que actualment donen els combustibles fòssils i això no és possible.

Prescindint dels combustibles fòssils diuen científics experts que podríem arribar a un 40% del consum energètic actual (la qual cosa és, així mateix, molt). Això permetria, tanmateix, el manteniment i fins i tot la millora de la qualitat de vida de la ciutadania, sempre que es complissin determinades condicions, respectades les quals podríem considerar que el Sant ha estat invocat fermament: abandonar el creixement continuat; relocalitzar la producció i fer-la propera, dur-la al costa de casa; fer servir intensivament energies renovables no elèctriques; racionalitzar el consum i no malgastar (en l'actualitat, per exemple, un 30% dels aliments produïts es perden sense ser menjats); produir de manera duradora i amb un disseny que faciliti el reciclatge. Finalment, s'haurien de repartir els costos d'aquesta transformació, tant entre els grups de persones, com entre les diferents nacions.

PAPERERIA NOVA PEMI

Papereria, llibreria, joguines,
regal i molt més!

C/ Almoina, 31 - Porreres
Correu:
pemipapereria@gmail.com
Telèfon: 651 803 534
@papeleriapemi

mleiva@viajespegaso.com
C/ 31 de desembre, 13 - 07003 Palma de Mallorca
Tel. 971 76 34 92 - www.viajespegaso.com

NOVA ADREÇA

ELS PECATS CAPITALS (3): LA GOLA

Joan Mesquida Sampol

La gola és un pecat capital prou singular. Consisteix en menjar o beure de forma desordenada i excessiva, cosa que fa que sigui, en moltes situacions, un pecat mal d'amagar. El problema no es troba en els aliments, car en el cristianisme no hi ha aliments prohibits, sinó en fer dels aliments el centre de la vida com si fóssim animals, deixant de banda la nostra vessant més intel·lectual i espiritual, allò que ens fa humans.

Els grecs diferenciaven dos tipus de gola: la *gastrimargia*, que fa referència al menjar o beure en excés i a cercar una embriaguesa del ventre; i la *laimargia*, l'obsessió pel plaer de menjar coses exquisides i que, per tant, se centra no en el ventre, sinó en el paladar.

La imatge ideal del golafre que tots tenim es correspon, bàsicament, en el primer cas. Però més que com un pecador, avui veiem el golafre com una persona deixada i de mal gust. En els casos més extrems, el desculpabilitzam i el considerem un malalt que pateix un trastorn alimentari. El culte al cos i a l'aspecte saludable i juvenil que se'ns imposa provoca que el golafre faci més llàstima que altra cosa i la majoria dona per fet que el pecat de gola duu la seva penitència, ja que el pecador té tots els punts per acabar essent una de les pitjors coses que es pot ser avui: una persona grassa. I no un obès qualsevol, sinó aquell que ho és per feblesa d'esperit, és a dir, per una absoluta manca de domini de la seva voluntat sobre el cos. Aquest aspecte resulta fonamental per entendre el rebuig social que trobam avui respecte a aquest pecat capital.

La gola és, per damunt d'altres coses, un atac contra la divinitzada aparença física, allò que tots mostrem i que ha de rebre el reconeixement o el menyspreu dels altres. És per això que, en el nostre entorn, les persones virtuoses i dignes d'admiració són aquelles que assoleixen els cinquanta anys amb un cos sense arrugues o corbes delatadores perquè s'esforcen amb règims i dejunis extrems o es deixen la pell en inacabables sessions de gimnàs.

I és que és en l'aparença física on es demostra la fortalesa i la perseverança dels individus i, per això mateix, no hi ha lloc per als pusil·lànimes golafres que, a més, solen situar-se en els marges més allunyats de l'èxit social. El golafre també ho és perquè, amb el que guanya, només pot pagar brixeria industrial i no es pot permetre la

fruita exòtica o els menjars dietètics. El fracàs social duu al fracàs físic i moral, i viceversa. Lluny de fer llàstima, els golafres són ridiculitzats i s'associen a personatges grotescs i patètics, com el divertidament penós i alhora desagradable Homer Simpson.

Però el pecat de la gola conté una vessant que no té res a veure amb el fracàs: la *laimargia*, l'obsessió pel plaer de menjar exquisits. Parlo d'una conducta diferent, però sobretot d'un tipus de pecador molt distint, un subjecte que es pot permetre comprar vins de cents d'euros la botella o tastar exquisits plats cuinats pels millors xefs del moment. Per això, la *laimargia* es vincula amb l'èxit social i no està gens mal vista per la majoria de gent. Al contrari, són molts els que aspiren poder aconseguir, encara que sigui una vegada en la vida, alguns d'aquests exclusius plaers. Però els grans golafres, que s'autodenominen gurmets, són una minoria de gent que manifesta una absoluta devoció per a sí mateixa a la vegada que deixa entreveure un clar menyspreu per als altres. Resulta també un pecat visible, però no el veiem com a pecat. Com amb la resta de luxes, els assumim fins i tot com un premi merescut per als qui els gaudeixen. Als rics els podem envejar, però no els menysprear; alguna cosa té el luxe que a tots ens fascina.

El que sí que tenen en comú tots els golafres, els pobres i els rics, els marginats i la gent d'èxit, és que cerquen la seva pròpia satisfacció. No miren pels altres ni s'ho plantegen. Són persones que pensen que, al final, la vida dura el que dura i val més viure-la cercant allò que de forma més immediata satisfà les nostres ànsies, sigui un litre de gelat de marca blanca, sigui un filet d'Angus. Per a aquesta actitud els grecs també ja tenien un nom: *filautia*, l'amor a un mateix. En tot cas, aquest amor no deixa de ser un amor malaltís i pobre, que tard o prest anirà corcant la salut de la persona i començaran les malalties i les privacions. Menjar ja no serà un plaer, sinó una simple qüestió de supervivència, d'allargar una vida buida i superficial que, com a éssers humans, hauran desaprofitat.

EL CLUB ESPORTIU ES PLA I LA FORÇA DE LA COMUNITAT PER A PREVENIR L'ASSETJAMENT ENTRE IGUALS

Marta Escoda Trobat

Qualsevol forma de violència o d'assetjament es mantén i creix si les persones que ho observen no fan res per aturar-ho. Concretament, dins l'àmbit esportiu existeixen alguns factors que poden potenciar la prevalença de situacions d'assetjament, com són l'excés de competitivitat, les normes poc clares, l'individualisme, l'intervencionisme de les famílies, els models agressius entre els adults (personal tècnic esportiu i famílies) o la justificació de la violència. El món del futbol, especialment, és un entorn que pot ser devastador per al creixement dels nostres infants, que aprenen a viure en entorns poc segurs on està permès insultar, agredir i humiliar de forma habitual sense que ningú faci res.

La bona notícia és que les conductes agressives es poden esmorreir quan el conjunt de la comunitat rebutja la violència en qualsevol de les seves formes i fa de l'esport una eina de promoció del benestar. El respecte per la diferència, el fet de potenciar la inclusió (cadascú té un lloc en l'equip), el rol del personal tècnic esportiu i de les famílies són factors protectors a esperar

El Club Esportiu Es Pla ha volgut posar fil a l'agulla i em va encomanar la crea-

ció d'un protocol per a prevenir i intervenir en les situacions d'assetjament entre iguals que es puguin produir. Aquest és un protocol que he elaborat amb la col·laboració del CE Es Pla, els centres educatius i els serveis dels ajuntaments basant-me i adaptant el protocol d'actuació de bullying del FC Barcelona, del qual també en som coautora.

Així, el passat mes de maig es va signar el Protocol de prevenció i intervenció de l'assetjament entre iguals a l'àmbit esportiu de les localitats de Porreres, Montuïri i Vilafranca creat a iniciativa del CE Es Pla. Aquest Protocol té l'objectiu de coordinar actuacions entre les entitats esportives, socials i educatives per tal de cercar el compromís de millorar l'atenció, la protecció i les relacions dels infants i adolescents, i per tant, ha estat signat pel: Club Esportiu Es Pla, l'Ajuntament de Porreres, l'Ajuntament de Montuïri, l'Ajuntament de Vilafranca, l'IES Porreres, el CEIP Climent Serra i Servera, el Col·legi Verge de Montision, el CEIP Joan Mas i Verd i el CEIP Es Cremat. Els compromisos adquirits per les diferents parts fomentaran uns valors que a curt i a llarg termini poden tenir un impacte important en el benestar dels nostres infants i joves. Al-

guns d'aquests compromisos són: la disposició d'un codi de conducta per part del CE Es Pla que ja es troba ja imprès a les instal·lacions de Ses Forques, la formació per als entrenadors per part dels policies tutors cada inici de curs, la informació a les famílies sobre aquest protocol i la coordinació en cas de detecció d'un possible cas d'assetjament per tal que el protocol s'apliqui a l'àmbit educatiu i s'avisí als serveis socials.

Cal destacar el compromís de totes les parts de fer activitats de cohesió i convivència entre els infants i de fomentar el valor de l'esport.

Vull posar en valor el compromís de les entitats dels tres pobles per a treballar conjuntament, sobretot del CE Es Pla, però també dels sis centres educatius i dels tres ajuntaments que es governen per part de partits polítics diferents.

Cal tenir present també que el Club d'Atletisme Porreres ha mostrat el compromís d'actuar en la mateixa línia i esperam que sigui compartit per tots els clubs esportius de la Vila.

Desitjo que les famílies, esportistes i espectadors també se sumin en aquesta causa en qualsevol esport d'infants o adults.

CA FRUITERIA NA MARIA

- Fruites
- Verdures
- Fruits secs
- Productes ecològics

Tel.: 971 16 6771
C/ Agustí Font, 54 - Porreres

floristeria i jardineria

CanMurtó

COMPOSICIONS FLORALS
PER A NOCES, COMUNIONS
I TOT TIPUS DE CELEBRACIONS

C/ Sa Galla, 92 - 07260 PORRERES
Tel. 971 647 053 - Mòvil. 689 689 667
Fax. 971 647 053

EL CLUB BÀSQUET PORRERES ACABA LA TEMPORADA AMB MOLT BONES SENSACIONS

Llorenç Mestre Cerdà

**jaume
sastre
soler SL**
materials de construcció

ceràmiques i gres bigues imitació fusta
ciments saques aïllants canonades
lloguer de minicontenidors (Servei a domicili)

CARRER NOU, S/N
(SORTIDA CTRA. PORRERES-VILAFRANCA)
07260 - PORRERES
TEL. I FAX: 971 647102

LLG FUSTERIA
LLITERAS GARI

Portes i Cuines fetes a mida

C/. Major, núm 61 - 07260 PORRERES (Mallorca)
Taller: Ctra. Porreres - Montuïri, Parcela 250
Telef. i Fax 971 16 84 66

I és que aquesta temporada que va finalitzar el mes de juny ens ha deixat molt bones notícies. Sobretot cal destacar que hem comptat amb 5 equips que han aplegat prop de 60 nines i nins. Parlem d'un equip d'iniciació, un equip premini masculí i un altre de femení, un equip mini i, finalment, un equip de categoria infantil masculí. La bona tasca feta els anys anteriors i la perseverança han determinat aquesta bona salut del CB Porreres.

Pel que fa als equips, no podem deixar d'esmentar la constant millora i evolució, l'esforç del dia a dia, i el desig de perfeccionament. Bona part de la responsabilitat recau en l'equip d'entrenadores i entrenadors als quals volem agrair la seva tasca.

D'aquesta manera hem pogut representar el poble de Porreres per les diferents competicions que han organitzat el Consell de Mallorca, per una banda, i la Federació Balear de Bàsquet, per l'altra. En aquest sentit, volem celebrar l'èxit de l'equip "dels més grans", l'equip infantil masculí: entrenats per Joan A. Vidal Garduño i Llorenç Mestre, que van aconseguir proclamar-se campions de Mallorca del seu grup, en una final molt treballada contra els nins d'Alcúdia, als quals es van imposar en el darrer quart. Aprofitem, doncs, les pàgines del *Llum d'Oli* per fer arribar de nou les felicitacions a tots els integrants.

Totes aquestes bones sensacions ens animen a preparar un nou curs 22-23 farcit d'il·lusions, pilotes i cistelles. Com solem dir: "Visca Porreres i visca el bàsquet!"

sa fonda cafè

PORRERES - tlf. 971 64 73 16

OBJECTIU TERCERA DIVISIÓ

Toni Sastre Vanrell

Entrevistam els capitans de la U.E. Porreres després d'una temporada quasi perfecta, on l'ascens a la màxima categoria del futbol balear ha estat a tocar.

Quedam a les grades de Ses Forques, són les vuit, la calor pitja de valent. Normalment, l'espai on ens trobam és ple de gent, ple de seguidors de la U.E. Porreres que fidelment acudeixen cada diumenge a seguir i animar l'equip. Acompanyat pels capitans, aquest servidor no pot evitar recordar els càntics i expressions que habitualment se senten a la grade-ria: "Capi, Capi, Capi", "Vamos, Adri", "Bona, Servera", "Xuta, Climent", "Oh! Quin control de n'Algaba". Futbol en estat pur.

Iniciam la conversa fent balanç de la temporada, l'objectiu de pujar a tercera divisió ha estat a tocar, a un partit de la final, que els va dur a la pròrroga de les semifinals del *play-off* d'ascens i a intentar-ho fins al darrer alè. «Poder acabar la temporada amb l'ascens a tercera hauria estat molt emotiu», explica Tomeu Melià, capità de l'equip durant els darrers set anys.

Per al *Capi*, no ha estat una temporada com les altres, «des del primer moment sabia que seria la darrera que jugaria a futbol, ho tenia clar, havia arribat el moment d'aturar-me, de penjar les botes i retirar-me», conta emocionat.

Per damunt de tot, en Tomeu té ben clar que abans que capità ha estat company. «He ajudat a tots els jugadors que he considerat que ho necessitaven. He intentat que tothom se sentís especial durant la seva estada al club», i afegeix que «ser el capità d'un equip sempre és una responsabilitat, ja que no només ets jugador, sinó que representes l'equip i el poble, per tant, ha estat un orgull poder representar tot aquest grup de persones durant 7 anys».

Uns dels pilars de l'equip durant aquesta temporada ha estat en Climent Noguera, el canvi de sistema al mig del camp plantejat per l'entrenador -han jugat en rombe-, ha fet que el porrerenc deixés la banda i se situés de mitja punta, i ha esdevingut així l'enllaç entra el mig del camp i la davantera. L'estima que aquest jugador sent cap al vermell i blau és inqüestionable. «No tenc pensat jugar enlloc que no sigui la U.E. Porreres. Un dels meus somnis és veure'm per la televisió jugant a tercera».

Enguany, per mor de les lesions dels altres capitans i decisions tècniques, en Climent, que partia com a quart capità, ha hagut de donar una passa endavant, i ha estat el portador del braçat durant un bon grapat de partits. «Ser capità a l'equip del teu poble és un orgull, esper poder continuar-ho sent durant molts d'anys», afirma.

Així mateix, el porrerenc considera que el nivell individual com el de l'equip ha anat de més a menys. «Vam tenir un inici bastant fort com a equip. Al principi, vaig marcar gols importants que donaven punts, i consider que m'he anat apagant encara que l'equip estigués bé. Tota la temporada hem estat entre els primers de la lliga, tot i que en el darrer mes i mig vàrem tenir una petita baixada per la pressió d'arribar de la millor manera als partits decisius de la temporada».

Mentre que per al segon capità, n'Adri, ha estat una temporada difícil per mor de la lesió que va patir al mes de febrer. «Les molèsties no han remès com jo esperava i no he pogut ser jo, no he pogut demostrar el jugador que som, he aportat el que he pogut a l'equip, he donat tot el que podia», explica el jugador.

El porrerenc és dels jugadors que des del reinici del club, ara

fa vuit anys, sempre hi ha estat. «Vàrem començar a tercer regional, quasi tot l'equip érem porrerencs. Durant aquests anys l'equip ha anat canviant, així com ho han fet els objectius, que a dia d'avui és un: ascendir a tercera. És molt difícil fer un equip 100% porrerenc», assegura.

El compromís de l'extrem amb l'entitat és total. «El meu objectiu és retirar-me a Porreres,estic molt a gust aquí, a ca nostra, em sent estimat i recolzat pel club i per l'afició, que més puc demanar...?», es pregunta.

Pel que fa a n'Algaba, uns dels migcampistes amb més qualitat de la categoria, també ha estat una temporada atípica, ja que durant gran part de l'any s'ha hagut de recuperar d'una lesió greu, la de lligaments creuats i menisc. «Ha estat una temporada estranya per a mi, perquè no he pogut competir ni entrenar amb els meus companys fins a les darreries de la temporada. Tenc moltes ganes i ambició de començar la pretemporada i demostrar tot el que no he pogut durant aquest any de lesió».

Durant la conversa, el migcampista afirma que de petit sempre ha volgut ser el capità de la U.E. Porreres. «He jugat a quasi totes les categories del club, sempre he volgut arribar al primer equip. Ara que hi som, ho don tot per aquesta camiseteta i aquests colors. És difícil explicar el que és jugar a Ses Forques, és una sensació increïble», i afegeix «aquesta pròxima temporada lluitarem al màxim per complir amb l'objectiu que fa anys que cercam: volem pujar».

Acabam amb el cinquè capità, en Jaume Servera, el migcampista defensiu de l'equip, l'equilibri, el que talla i distribueix, un dels pilars de la formació, ja que ocupa un lloc estratègic i molt destacat tàcticament. La temporada d'en Jaume ha estat per emmarcar, ha donat una passa endavant i ha estat molt important als esquemes de l'entrenador.

«Pens que la temporada que hem fet ha estat molt bona: hem estat al capdavant durant una molt bona part de la lliga. No consider un fracàs no haver pujat, ha estat una experiència més», i afegeix, «aquests aprenentatges que ens hem endut ens serviran per agafar més experiència en els moments clau que ens puguin venir en el futur».

Amb tot, en Servera ho té clar: «Continuarem lluitant per l'objectiu de tornar el Porreres a tercera divisió. Afrontam una nova etapa amb nou entrenador, nous fitxatges i amb més experiència».

En definitiva, cinc capitans, cinc jugadors porrerencs que llueixen amb orgull el braçilet de l'equip del seu poble. Tots amb un objectiu comú, el de retornar a l'equip a la màxima categoria del futbol balear.

Concurs de maneig de tractors celebrat a la plaça de la Vila, agost de 2000. Fotografia de l'arxiu de l'Agrupació Cultural de Porreres.